

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CERCETAREA ECONOMICĂ
ACADEMICĂ
2001

Coordonator program: Prof. dr. Valeriu IOAN-FRANC, m.c. A.R.

Coordonator temă: Dorina GHEORGHE

CENTRUL DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE ECONOMICĂ

Programul Strategic Specific (PSS) 7. - Dezvoltarea și crearea de instrumente de lucru – enciclopedii, dicționare, baze de date, arhive etc. Promovarea, diseminarea și valorificarea rezultatelor cercetărilor institutelor din rețeaua INCE

Tema PSS 7.1 - Cercetarea economică academică românească. Constituirea bazei de date privind lucrările de cercetare efectuate în perioada 1990-2020 în INCE și institutele sale componente.

Ediția de față cuprinde lucrări realizate în cadrul programelor de cercetare ale
Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”
în anul 2001

Centrul de Informare și Documentare Economică

București, România

Editor: Valeriu IOAN-FRANC, m.c. A.R.

Redactor coordonator, prezentare grafică și tehnoredactare: Dorina GHEORGHE

Redactor: Aida SARCHIZIAN

Culegere text: Carmen DIȚULESCU

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin

Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”.

Reproducerea, fie și parțială și pe orice suport, este interzisă fără acordul prealabil al editorului,
fiind supusă prevederilor legii drepturilor de autor.

ISBN 978-973-159-307-4

2024

SUMAR

Argument.....	12
INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ.....	14
Contribuția investițiilor autohtone și străine la creșterea economiei de tranziție în România.....	15
Competitivitatea agriculturii în condițiile persistenței suprapopulației agricole	16
Ocupare și competitivitate. Factori. Mecanisme. Tendințe în condițiile noii economii. Volumul I-II	18
Orientări privind reformele în domeniul social în vederea compatibilizării cu UE	22
Probleme ale introducerii regimurilor de pensii cu capitalizare	22
Sărăcia și excluderea socială în Uniunea Europeană.....	24
Reforme ale sistemelor de protecție socială a șomerilor din țările Uniunii Europene	24
Protecția copilului în România în perioada de tranziție	25
Elemente metodologice privind fundamentarea politicilor de dezvoltare regională..	27
Priorități ale cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și inovării din România în perspectiva integrării în UE.....	30
Tendințe seculare ale economiei românești în context european 1900-2000 Evoluția și structura socioeconomică a populației în secolul XX (1900-2000)	33
Tendințe seculare ale economiei românești în context european 1900-2000.....	33
INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ.....	34
Politici sectoriale - tendințe mondiale și experiențe în procesul de reformă și restructurare a industriei prelucrătoare românești.....	35
Partea I Tendințe majore în industria prelucrătoare în Uniunea Europeană și pe plan mondial.....	35

Partea a II-a Tendințe majore în principalele sectoare ale construcției de mașini în Uniunea Europeană și pe plan mondial. Obiecții și orientări pentru procesul de ajustare sectorială în vederea integrării României în Uniunea Europeană.....	35
Politici sectoriale – tendințe mondiale și experiențe în procesul de reformă și restructurare a industriei românești - industria construcțiilor –.....	37
Industria construcțiilor.....	37
Strategii sectoriale în procesul de restructurare pe plan mondial și implicații asupra economiei României în perspectiva aderării la Uniunea Europeană – industria celulozei și hârtiei –.....	39
Strategii sectoriale în procesul de restructurare pe plan mondial și implicații asupra economiei României în perspectiva aderării la Uniunea Europeană – industria alimentară –.....	41
Politici sectoriale – tendințe mondiale și experiențe în procesul de reformă și restructurare a industriei românești - industria echipamentelor de transport –.....	43
Strategii pe piața deșeurilor metalice feroase și neferoase	45
Situația economică a țărilor din Sud-Estul Europei.....	48
Reforma economică și performanța ecologică în economiile în tranziție	50
Noile state independente din spațiul fostei Uniuni Sovietice și China în prima parte a anului 2001	52
Noile state independente din spațiul fostei Uniuni Sovietice și China în 2000 și perspective 2001	54
Tendințe în reglementarea multilaterală a fluxurilor internaționale de servicii și de investiții directe. Incidențe asupra integrării României în Uniunea Europeană Volumul I-II	55
Politica regională a Uniunii Europene, prezent și perspective	59
Politica concurenței în Uniunea Europeană. Faza 1/2001	62
Dirjecții prioritare ale procesului de aliniere a României la normele Uniunii Europene, în domeniul energiei.....	65
Acquis-ul comunitar din legislația românească referitoare la eficiența energetică Partea I - Situația actuală a consumurilor energetice și strategia națională de dezvoltare energetică.....	70

Tendințe în restructurarea industriei siderurgice	73
Utilizarea investițiilor străine directe – factor de creștere a competitivității și de ajustare structurală a industriei românești din perspectiva integrării în Uniunea Europeană	75
Partea I Tendințe și perspective în domeniul metalelor neferoase: aluminiu, cupru, plumb, zinc, nichel. Acquis-ul comunitar din legislația românească referitoare la eficiența energetică	76
Fenomene majore în economia țărilor în curs de dezvoltare: implicațiile instabilității balanțelor de plăți curente asupra volatilității creșterii economice a țărilor în curs de dezvoltare.....	79
Conjunctura internațională a principalelor piețe de mărfuri în trimestrul IV 2000. Perspective (Produse siderurgice, metale neferoase și prețioase)	81
Conjunctura internațională a principalelor piețe de mărfuri în trim. IV 2000. Perspective (Țiței, produse petroliere, intermediari petrochimici, materiale plastice de mare tonaj, produse sodice, uree).....	82
Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul I 2001. Perspective (Produse siderurgice, metale neferoase și prețioase)	83
Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul I 2001. Perspective (Produse agroalimentare, materii prime agricole nealimentare).....	84
Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul I 2001. Perspective (Țiței, produse petroliere, intermediari petrochimici, produse sodice)...	85
Conjunctura internațională a principalelor piețe de mărfuri în trim. II 2001. Perspective (Țiței, produse petroliere, intermediari petrochimici, materiale plastice de mare tonaj, produse sodice, uree)	86
Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul II 2001. Perspective (Produse agroalimentare, materii prime agricole nealimentare).....	87
Conjunctura internațională a principalelor piețe de mărfuri în trimestrul II 2001. Perspective. (Produse siderurgice, deșeuri metalice, metale neferoase și prețioase) ..	88
Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul III 2001. Perspective (Produse agroalimentare, materii prime agricole nealimentare).....	89
Conjunctura internațională a principalelor piețe de mărfuri în trimestrul III 2001. Perspective. (Produse siderurgice, deșeuri metalice, metale neferoase și prețioase) ..	90

Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trim. III 2001. Perspective (Țiței, produse petroliere, intermediari petrochimici, materiale plastice de mare tonaj, produse sodice, uree).....	91
INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ.....	92
Concentrarea producției agricole - tendințe convergențe și divergențe cu UE	93
Sistemul agroalimentar din România - capacitate de absorbție investițională.....	95
Agricultura României de la economia de comandă la economia de piață	96
Economia agroalimentară în România - dimensiune regională a competitivității interne	98
Sectorul agroalimentar în România - mutații structurale multicriteriale comparative	99
Impactul politicilor rurale asupra sectorului agricol.....	100
Politici ocupaționale rurale - condiționalități specifice României	102
Eterogenitatea regională și politici de dezvoltare rurală	103
Evoluția relațiilor de proprietate în comunitățile rurale	104
Politica rurală de preaderare - aspecte instituționale și legislative	105
Problemele adaptabilității economice a fermei familiale	106
Impactul negocierilor dosarului agricol asupra politicilor rurale românești.....	108
Competitivitate și creștere agroalimentară	109
Analiza efectelor politicilor agricole în perioada 1990-1999	111
Ce politică agricolă trebuie să promoveze România?.....	112
Restructurarea statisticii agricole.....	113
Piața produselor fitosanitare	114
Politicile comerciale agricole ale României în fața viitoarelor runde de negocieri Lucrarea: Redefinirea politicilor agricole comerciale în contextul noilor negocieri OMC și provocărilor globalizării.....	115
Abordări teoretico-metodologice privind structurile sociale rurale	116
Proiectarea și evaluarea costurilor sistemelor integrate de administrare a politicilor PAC (IACS).	118

Restructurarea piețelor principalelor produse agroalimentare Restructurarea pieței cărnii.....	119
Sfecla de zahăr - studiu de caz	120
Efectele adoptării politicii agricole comunitare asupra bunăstării.....	122
Convergențe legislative și instituționale ale sectorului agroalimentar în perspectiva integrării în Uniunea Europeană	123
Restructurarea piețelor principalelor produse agroalimentare Restructurarea pieței laptelui.....	125
Restructurarea piețelor principalelor produse agroalimentare Piața legumelor și a fructelor	126
Restructurarea piețelor principalelor produse agroalimentare Restructurarea piețelor cerealelor	127
Evoluția gospodăriei rurale (anchetă de teren)	129
Competitivitatea produselor agroalimentare românești pe piețele internaționale....	130
Piața furajelor.....	131
Piața semințelor certificate.....	132
Piața funciară: caracteristici și note dominante	134
Competitivitatea potențială a agriculturii organice	135
Piața îngrășămintelor chimice și organice.....	136
Produsele și serviciile sanitare veterinare	138
Calitatea vieții rurale – aspecte regionale.....	140
Reforma pieței cerealelor	142
Privatizarea - vector determinant al compatibilizării cu structurile agroalimentare din UE.....	144
Dinamica comportamentului comercial al gospodăriilor rurale	146
INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ.....	148
Competitivitatea unor ramuri industriale - repere pentru strategii de dezvoltare - .	149

Conturarea profilului industrial al regiunilor în perspectiva aderării României la Uniunea Europeană. Competitivitatea unor ramuri industriale - repere pentru strategii de dezvoltare -.....	150
INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII	151
Starea societății românești. Probleme și riscuri în societatea românească și politici sociale de răspuns. Sărăcie și riscuri în societatea românească contemporană	152
Analiza comparativă a politicilor sociale din România - țări în tranziție - țările UE.	157
Diagnoza anuală a calității vieții în România	158
Noile clase sociale și stiluri de viață 2001 - I-	159
Evaluarea stării sociale în România. Situația societății românești: probleme, riscuri, direcții de dezvoltare	161
Diagnoze de valori, trăsături și relații etnice în cadrul comunității elene din România	163
Influența politicilor școlare asupra proceselor de modernizare în parametrii europeni din România, 1848-2000	165
Percepții ale problemelor sociale și programe de intervenție în România.....	167
Impozitul pe venitul global. Efecte asupra nivelului de trai al populației din România	168
Legislație, instituții și practici privind asigurarea calității ofertei de bunuri și servicii pentru populația din România. Problema cheltuielilor de întreținere obligatorii ale rezidenților la bloc	169
Reușita în carieră - factor al calității vieții	171
Procese și tendințe în agricultură și implicațiile lor socioeconomice	173
Apa - resursă vitală a calității vieții - impactul socioeconomic al apei asupra calității vieții populației din România.....	174
CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE.....	176
Mecanisme concurențiale și politici de prețuri în condițiile dezvoltării durabile a economiei românești.....	177
Strategia fiscală și bugetară a României în perspectiva integrării în structurile europene.....	180

Economia subterană în perspectiva consolidării instituționale a structurilor financiare și monetare românești și armonizarea acestora cu cerințele integrării europene. Delimitări conceptuale, operaționale, funcționale și evaluative	183
Restructurarea, reglementarea și supravegherea sistemului bancar și financiar românesc în perspectiva integrării în Uniunea Europeană și a consolidării durabile a economiei de piață.	185
INSTITUTUL DE ECONOMIE A INDUSTRIEI	189
Relația mediu natural - sistem economic de la creștere la dezvoltare durabilă	190
Cerințe și efecte previzibile ale politicilor Uniunii Europene asupra dezvoltării industriale a României, la nivel regional.....	191
Dezvoltarea mediului economic concurențial corespunzător reglementarilor UE	193

Argument

Înscrierea în Programul anual de cercetare al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”, începând din anul 2022, a unei teme noi, atât ca abordare, cât și ca arie de interes, a avut în vedere realizarea unei platforme științifice menite să concentreze, să stocheze și să valorifice rezultatele cercetării economice academice desfășurate în Institut, în perioada de după anul 2000. Lucrarea continuă efortul depus de Centrul de Informare și Documentare Economică pentru anii 1990-2000, rezultatul fiind deja cunoscut în spațiul virtual al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” (INCE) și al Centrului de Informare și Documentare Economică (CIDE), în cadrul Colecției *Tezaur* (Secvența Rapoarte științifice 1990-2000). De altfel, ideea construirii unui „tezaur” al INCE își are rădăcinile încă din anul 1995 când, în eforturile de realizare a Strategiei naționale de pregătire a aderării României la UE, acad. Tudorel Postolache includea într-un discurs/prefață rămas celebru, că s-a acumulat la INCE-CIDE un volum imens de studii și cercetări, rapoarte, articole, comunicări și intervenții. „Desigur, spunea acad. Tudorel Postolache, ar fi simplu, foarte simplu și chiar foarte comod, să ignorăm aceste acumulări, dar ne putem oare permite un asemenea lux? El ar antrena inevitabil un greu tribut societal și nu ne gândim ca cineva dintre noi să-și poată aroga dreptul absurd de a decreta o elaborare sau alta inconsistentă încă mai înainte de a o fi consultat.”¹ Atunci s-a întreprins culegerea într-o singură sursă documentară a rapoartelor de activitate ale institutelor, sinteză care a fost prezentată, ulterior, ca un vector important al „Tezaurului INCE”, apariție dezvoltată apoi și bine-cunoscută în mediile academice și universitare.

Pentru îndeplinirea obiectivelor, Centrul de Informare și Documentare Economică a constituit un colectiv important de redactori, documentariști economiști și operatori, care au preluat date și informații științifice din rapoartele de cercetare de după anul 2000 ale institutelor componente ale INCE, pentru a asigura o bună informare de interes public și nu numai.

¹ *** *De la Essen la Cannes. Itinerarul Strategiei românești de Integrare Europeană*, T. Postolache, discurs la inaugurarea lucrărilor Comisiei de elaborare a strategiei de pregătire a României pentru aderarea la UE, 08.03.1995, Ed. Academiei Române, București, 1995, p. 126-127.

În structură, pentru fiecare an, este păstrată apartenența lucrărilor la institutul de proveniență, fiind descrise mai multe corpusuri comune oricărei cercetări bibliografice retrospective, respectiv: titlul programului, titlul temei de cercetare, coordonatorul și autorii, cuprinsul până la gradul al treilea de detaliere.

Pentru fiecare an calendaristic, sistemul de regăsire va fi unul constituit prin indexarea (ulterioară) tematică, prin termeni de referință extrași dintr-un dicționar propriu, constituit de CIDE pe parcursul ultimului deceniu. Sistemul de indexare este comun, ca termeni de referință, cu cel utilizat la regăsirea bibliografică a „Tezaurului” INCE, facilitând în acest mod comparații, alcătuirea de bibliografii retrospective pe domeniu sau pe autori etc.

Vom fi recunoscători tuturor aceluia care, într-o formă sau alta, ne vor semnala elemente de perfecționare a lucrării noastre, de care vom ține seama într-o viitoare ediție de completare a Tezaurului INCE „Costin C. Kirițescu”.

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

**INSTITUTUL DE ECONOMIE
NAȚIONALĂ**

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Tema de cercetare:

Contribuția investițiilor autohtone și străine la creșterea economiei de tranziție în România

Autor: dr. Gheorghe Zaman

CUPRINS

Comportamentul investițional în anul 2000 în industria prelucrătoare a României.	
Surse de finanțare și domenii de activitate	2
Eficiența economică și profitabilitatea capitalului străin din țările UE	10
Mecanisme investiționale la nivel macroeconomic	14

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Tema de cercetare:

Competitivitatea agriculturii în condițiile persistenței suprapopulației agricole

Colectiv de autori: dr. Constantin Ciutacu; dr. Luminița Chivu; dr. Valeriu Ioan-Franc;
dr. Marin Constantin

CUPRINS

Capitolul 1. România în fața unor dileme majore: societatea informațională în condițiile unei suprapopulații agricole și a unei economii de subzistență	1
1.1. Societatea informațională și fractura numerică/digitală	1
1.2. Locurile de muncă, productivitatea și coeziunea în societatea informațională	10
1.3. Scurte concluzii privind competitivitatea economiei naționale	20
Capitolul 2. Suprapopulația agrară și efectele sale economice	22
2.1. Preliminarii	22
2.2. Suprapopulația agrară din România în context european	23
2.3. Impactul suprapopulatei agrare asupra poziționării agriculturii în economia națională	27
2.4. Competitivitatea agriculturii și suprapopulația agrară	31
Capitolul 3. Competitivitatea agriculturii românești în context european	44

3.1. Competitivitatea - concept și criterii	44
3.2. Indicatori ai evaluării competitivității producției agricole	53
3.3. Evaluarea competitivității producției agricole românești comparativ cu țări din Uniunea Europeană	62
Bibliografie selectivă	122

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Tema de cercetare:

Ocupare și competitivitate. Factori. Mecanisme. Tendințe în condițiile noii economii.
Volumul I-II

Coordonator: dr. Steliana Perț

Colectiv de autori: dr. Steliana Perț; dr. Diana Preda; conf. dr. Constanța Mihăescu;
dr. Florin Marius Pavelescu; dr. Valentina Vasile; Tudor Smirnă

CUPRINS

Capitolul 1. Permanențe și provocări ale ocupării forței de muncă. Competitivitate internă și externă	1
1.1. Fenomenele demografice - fundament și creuzet al proceselor de ocupare a forței de muncă	1
1.1.1. Sensuri și intensități ale evoluției populației. Câteva aspecte majore	1
1.1.2. Îmbătrânirea demografică	9
1.2. Ocuparea forței de muncă - factor și obiectiv ale unei economii competitive	11
1.2.1. Resursele de muncă potențiale și măsura atragerii lor în economie	21
1.2.2. Provocarea majoră: necesarul de noi locuri de muncă	26
1.3. Modificarea structurii sectoriale a ocupării - vector de competitivitate	35
1.4. Decalaje privind productivitatea muncii	44
1.5. Industria prelucrătoare - principală arenă în care oamenii se concurează prin produsele muncii	50

1.6. „Noua economie!”. Un nou model de ocupare sau o nouă segregare?	59
Anexe	67
Proveniența datelor	109
Capitolul 2. Impactul îmbătrânirii demografice asupra ofertei potențiale de forță de muncă	1
2.1. Considerații generale asupra procesului de îmbătrânire demografică	2
2.2. Evoluția procesului de îmbătrânire demografică în România după cel de-al doilea război mondial	5
2.3. Evoluția populației active – oferta potențială pe piața forței de muncă în ultimele 5 decenii	9
2.3.1. Populația în vârstă de muncă (15-64 de ani)	10
2.3.2. Propensiunea generală către activitate	12
2.4. Perspective demoeconomice la orizontul 2020.....	14
2.4.1. Evoluția proiectată a populației în vârstă de muncă (15-64 de ani) până în anul 2020	14
2.4.2. Mutații în structura pe vârste a populației în vârstă de muncă	16
2.4.3. Raportul de înlocuire	17
2.4.4. Evoluția probabilă a populației active până în anul 2020	18
2.5. Concluzii	21
Bibliografie selectivă	23
Capitolul 3. Industria – Factor de susținere a ocupării forței de muncă în contextul noii economii	1
1. Dinamici ale populației ocupate în industrie pe plan internațional în ultimul deceniu al secolului XX-lea	1
2. Unele caracteristici ale forței de muncă utilizate în industria țărilor membre OECD	6
3. Structura ocupării forței de muncă în industria prelucrătoare și performanța economică în țările membre ale Uniunii Europene	12

4. Impactul restructurării industriale asupra ocupării forței de muncă în context central și est-european	20
4.1. Caracteristici ale ajustării producției și cererii de forță de muncă	20
4.2. Modificările structurale și valorificarea capitalului uman în industria prelucrătoare	24
5. Efectele de antrenare generate de industrie în ocuparea forței de muncă	35
6. Direcții de acțiune pentru valorificarea potențialului de ocupare a forței de muncă al industriei în contextul integrării europene	41
Bibliografie	46
Capitolul 4. Inflația - factor de erodare a ocupării	1
Introducere	2
Mecanismul prin care inflația erodează ocuparea	2
Inflație și ocupare în România	5
Analiza corelațiilor dintre ocupare și costul forței de muncă	7
Analiza corelațiilor dintre numărul de salariați și costul forței de muncă	9
Concluzii	11
Bibliografie	13
Capitolul 5. Costul forței de muncă. Ocupare. Competitivitate	1
Introducere	3
5.1. Abordări teoretico-metodologice	3
5.1.1. Costul muncii și teorii ale remunerării factorilor de producție	4
5.1.2. Costul muncii - componentă controversată a costului competitiv	9
5.1.3. Eficiență remunerativă prin politici active combinative	16
5.2. Gestiunea costului muncii și competitivitatea în țări membre UE și țări candidate, rezultate, perspective	23
5.2.1. Nivelul costului muncii - stimulent sau frână a corelației cost-competitivitate-ocupare?	23
5.2.2. Costul social al muncii o sarcină tot mai împovărătoare și mai puțin eficientă pentru societatea mileniului III	26

5.2.3. Costul social - sursă de finanțare a unor măsuri active de creștere a ocupării și de sporire a competitivității	35
5.3. Ocupare - coeziune – productivitate	37
Concluzii	39
Grafice	46
Scheme	51
Anexe	53
Bibliografie	56
Capitolul 6. Ocuparea forței de muncă din perspectiva racordării la coordonatele Strategiei Europene pentru Ocupare (SEO). O abordare globală	1
1. Argumente pentru o nouă abordare a ocupării forței de muncă	1
2. Criza ocupării forței de muncă - o criză durabilă cu impact agravant asupra costului tranziției	13
2.1. Nevoia de clarificări conceptuale	14
2.2. Zece ani de declin și precarizare a ocupării forței de muncă	18
3. România în context european	32
3.1. Punctul de start	33
3.2. Relația creștere economică - ocupare a forței de muncă. Tendințe pe termen lung	39
3.3. Strategia europeană pentru ocupare. Procese și tendințe semnificative pentru conturarea unui nou patern al ocupării	43
4. Perspective și riscuri	63
4.1. Directivele CE privind SEO pe anul 2001	64
4.2. Posibile riscuri	65
4.3. În loc de concluzii: o nouă filozofie și noi instrumente de susținere a ocupării forței de muncă	67
Anexe	69
Referințe bibliografice	73

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Tema de cercetare:

Orientări privind reformele în domeniul social în vederea compatibilizării cu UE

Coordonator: dr. Constantin Grigorescu

Colectiv de autori: dr. Constantin Grigorescu; dr. Maria Molnar; dr. Maria Poenaru;
Livia Chisagiu; Constanța Petcu

CUPRINS

Probleme ale introducerii regimurilor de pensii cu capitalizare

Capitolul 1. Noi provocări pentru sistemele de pensii	1
1.1. Factori interni.....	1
1.2. Aderarea la Uniunea Europeană; afirmarea unui nou cadru social și demografic	1
1.3. Extinderea societății informaționale și globalizarea economică	2
1.4. Conținutul și arhitectura regimurilor de pensii	3
1.5. În loc de concluzii	4
Capitolul 2. Reforma sistemelor de pensii în țările Uniunii Europene	6
2.1. Probleme de principiu	6
2.2. Măsuri de reformă	8
Capitolul 3. Consecințe ale îmbătrânirii populației asupra veniturilor și consumului persoanelor vârstnice cuprinse în regimurile publice și private de pensii ...	11

3.1. Probleme ale introducerii fondurilor de pensii cu capitalizare. Abordări teoretice extreme	11
3.2. Poziții de principiu privind impactul îmbătrânirii populației asupra regimurilor de pensii	12
3.3. Creșterea raportului de dependență demografică	12
3.4. Mecanisme de influență	13
3.5. Creșterea producției și echilibrarea bugetelor pentru pensii	15
3.6. Concluzii	16
Capitolul 4. Subvențiile de stat și alegerea dintre regimurile publice și private de pensii	17
4.1. Subvențiile de stat - sursă de echilibrare a bugetelor publice de pensii	17
4.2. Limitarea creșterii contribuțiilor de asigurări sociale. Alte surse	17
4.3. Alte căi de echilibrare a bugetelor publice de pensii. Ocuparea forței de muncă	18
4.4. Privatizarea regimurilor publice de pensii și subvențiile de stat. Datoria implicită	19
4.5. Fondurile universale de pensii și subvențiile de stat. Evoluții posibile în România	20
Capitolul 5. Finanțarea pensiilor și economisirea veniturilor. Metoda repartiției versus metoda capitalizării	22
5.1. Controverse teoretice	22
5.2. Evidențe statistice	23
5.3. Practica mai bogată decât teoria	25
5.4. În loc de concluzii	26
Capitolul 6. Riscuri și incertitudini în regimurile de pensii cu capitalizare și administrare privată	29
6.1. Risc managerial	29
6.2. Risc investițional	31
Bibliografie	36

Anexe	i-30
-------------	------

Sărăcia și excluderea socială în Uniunea Europeană

Capitolul 1. Problematika sărăciei la nivelul Uniunii Europene	3
Capitolul 2. Metode de măsurare a sărăciei și excluderii sociale	5
2.1. Metode aplicate în evaluările naționale	6
2.2. Metoda Eurostat	7
2.3. Sistemul de indicatori ai incluziunii sociale	10
Capitolul 3. Dimensiuni ale sărăciei	12
3.1. Incidența sărăciei	12
3.2. Profilul sărăciei	17
3.3. Persistența sărăciei	20
3.4. Deficitul de venituri	20
Capitolul 4. Coordonate ale excluderii sociale	21
Capitolul 5. Venitul minim garantat în țările Uniunii Europene	27
5.1. Locul venitului minim garantat în sistemele de protecție socială	27
5.2. Caracteristici ale schemelor de venit minim garantat	34
Capitolul 6. Planurile naționale de combaterea sărăciei și excluderii sociale	36
Anexe	39

Reforme ale sistemelor de protecție socială a șomerilor din țările Uniunii Europene

Capitolul 1. Evoluția sistemelor de protecție socială a șomerilor din țările Uniunii Europene	2
1.1. Germania	2
1.2. Marea Britanie	5
1.3. Franța	8
1.4. Italia	12
1.5. Spania	15

1.6. Suedia	16
1.7. Danemarca	18
1.8. Finlanda	19
1.9. Austria	20
1.10. Olanda	21
1.11. Luxemburg	22
1.12. Belgia	22
1.13. Irlanda	24
1.14. Portugalia	24
1.15. Grecia	25
Capitolul 2. Cheltuieli cu protecția socială a șomerilor	27
Capitolul 3. Similitudini și diferențe între sistemele de protecție socială a șomerilor din țările Uniunii Europene	32
3.1. Complementaritatea sistemelor de asigurări de șomaj cu cele de asistență socială	32
3.2. Absența sistemelor private de acoperire a riscului șomajului	36
3.2.1. Corelarea riscurilor	36
3.2.2. Selecția adversă	36
3.2.3. Riscul moral	37
3.3. Obligativitatea asigurărilor de șomaj	38
3.4. Tendințe europene în domeniul protecției sociale a șomerilor	40
Bibliografie	43

Protecția copilului în România în perioada de tranziție

Capitolul 1. Prevenirea abandonului și reintegrarea copilului în familie	2
1.1. Familia stabilă, pivot al unei strategii realiste de prevenire a abandonului familial	2

1.2. Implicarea structurilor instituționale în prevenirea abandonului și reintegrarea copiilor în familii	7
Capitolul 4. Prestațiile familiale în România în perioada de tranziție	15

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Tema de cercetare:

Elemente metodologice privind fundamentarea politicilor de dezvoltare regională

Coordonator: dr. Victor Platon

Autori: dr. Victor Platon; dr. Constantin Ciutacu

CUPRINS

Capitolul 1. Cadru teoretico-metodologic pentru dezvoltarea analizei SWOT la nivel regional?	2
1.1. Considerații generale privind analiza SWOT	2
1.2. Conținutul orientativ al analizei	3
1.3. Etapele metodologice ale soluționării disfuncțiilor; locul analizei SWOT	4
1.4. Metode curente pentru identificarea disfuncționalităților	6
Capitolul 2. Tehnica analizei SWOT	9
2.1. Elemente conceptuale	9
2.2. Planul analizei SWOT	10
2.2.1. Analiza mediului intern	10
2.2.2. Analiza mediului extern	10
2.2.3. Analiza propriu-zisă	11

2.3. Concluzii privind analiza SWOT	13
Capitolul 3. Cooperarea transfrontalieră și dezvoltarea economică prin prisma politicilor europene	14
3.1. Probleme specifice regiunilor de frontieră	14
3.2. Programe și măsuri eligibile care să soluționeze problemele din regiunile transfrontaliere	15
Capitolul 4. Analiza SWOT la nivelul regiunii de cooperare transfrontalieră cu Ungaria	18
4.1. Considerații generale privind regiunea de cooperare transfrontalieră cu Ungaria	18
4.2. Dezvoltarea urbană în RCTU	20
4.2.1. Creșterea urbană în regiunea transfrontalieră	20
4.2.2. Prevederi ale Planului de amenajare a teritoriului național	22
4.2.3. Alte caracteristici ale sistemului urban regional	23
4.3. Analiza SWOT pe sectoare	27
Capitolul 5. Propuneri privind obiectivele strategice de dezvoltare economică a RCTU	36
Capitolul 6. Studiu de caz: starea calității factorilor de mediu și factorii de poluare în RCTU	44
6.1. Introducere	44
6.2. Starea calității factorului de mediu aer	44
6.2.1. Poluanții gazoși, pulberile în suspensie și pulberile sedimentabile	44
6.2.2. Precipitațiile cu caracter acid	45
6.2.3. Poluarea sonoră	45
6.3. Starea calității factorului de mediu apă	46
6.3.1. Apele de suprafață	46
6.3.2. Sistemul informațional și de monitoring	48
6.3.3. Calitatea apelor uzate evacuate	48
6.4. Starea calității factorului de mediu sol	49
6.5. Gestiunea deșeurilor	50

6.6. Pădurile	53
6.7. Arii protejate	54
6.8. Concluzii privind starea mediului	56
7. Anexe	57
8. Bibliografie	74

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Tema de cercetare:

*Priorități ale cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și inovării din România
în perspectiva integrării în UE*

Coordonator: dr. Steliana Sandu

Colectiv de autori: dr. Steliana Sandu; dr. Maria Poenaru; prof. dr. Anca Dachin; dr.
Ștefan Crăciunoiu; drd. Andreea Munteanu; Maria Ana Stăncescu

CUPRINS

1. Selectarea priorităților - instrument important al politicii S&T	2
Introducere	2
2. Stabilirea priorităților în știință și tehnologie	4
2.1. Necesitatea stabilirii priorităților în știință	4
2.2. Tipuri principale de priorități	4
2.3. Dinamica instituțională	5
2.4. Etape, criterii și factori de influență în selectarea priorităților	8
2.5. Particularități ale fundamentării priorităților C-D la nivel operațional	14
2.6. Raportul dintre comunitatea științifică și sfera politică	18
2.7. Dimensiunea națională și regională a stabilirii priorităților în C-D	19
2.8. Dimensiunea internațională a stabilirii priorităților	20

3. Implementarea priorităților	21
3.1. Considerații teoretice	21
3.2. Mecanisme și instrumente de implementare	23
2. Prioritățile sistemului cercetării - dezvoltării din România în context european	28
2.1. Orientări ale activității de C-D la nivelul UE	28
2.2. Intensificarea cooperării între cercetare, universități și firme - prioritate la nivelul UE	35
2.3. Adaptarea mecanismelor legislative și instituționale la noile priorități	39
2.4. Îmbunătățirea sistemului de finanțare a C-D-I	44
3. Priorități ale dezvoltării sistemului european al inovării	56
3.1. Cercetarea, dezvoltarea și inovarea – factori-cheie ai strategiei întreprinderilor	56
3.2. Depășirea "deficitului de inovare"	58
3.3. Tendințe în strategiile de inovare la nivel european	59
3.3.1. "Action Plan" a fost ferm bazat pe o viziune "sistemică" în care inovarea este privită ca rezultat al unor interacțiuni complexe între indivizi, organizații și factori de mediu	59
3.3.2. În toate statele membre există strategii de inovare	60
3.3.3. Reforma sistemului de brevetare	61
3.3.4. Reducerea complexității și dificultăților procedurale din mediul administrativ și de reglementare.....	61
3.3.5. Investițiile în inovare trebuie încurajate	61
3.3.6. Promovarea cercetării care susține inovarea	62
3.3.7. Intensificarea absorbției tehnologice	63
3.3.8. Crearea unor zone tehnologice	63
3.3.9. Inițiativele de noi afaceri bazate pe tehnologie - o prioritate importantă ..	63
3.4. Trăsături ale performanței inovative la nivel european	64
3.4.1. Insuficienta capacitate de a lansa noi produse și servicii	64

3.4.2. Procesul inovării în UE trebuie abordat în contextul globalizării	64
3.4.3. Numărul de absolvenți și studenți cu înaltă calificare este încă redus	65
3.4.4. Cercetarea științifică care stimulează inovarea este încă insuficientă în UE	65
3.4.5. Procesul de difuzare tehnologică spre IMM-uri - insuficient dezvoltat	65
3.4.6. Performanța inovativă a țărilor central și est-europene este încă redusă în comparație cu cea a țărilor membre	66
4. Evaluarea sistematică și transparentă la nivelul UE a politicilor naționale de cercetare-dezvoltare	72
4.1. Selectarea și îmbogățirea setului de indicatori	73
Resursele umane din C-D și atractivitatea profesiei de cercetător științific	75
5. Globalizarea cercetării-dezvoltării și inovării și efectele lor asupra tehnologizării economiei românești	112
5.1. Tendințe de globalizare a cercetării-dezvoltării și inovării	112
5.1.1. Noua paradigmă a inovării transnaționale vs. paradigma tradițională	112
5.1.2. Metode de inovare și influența lor asupra managementului centrelor de inovare multinaționale	121
5.1.3. Factorii internaționalizării cercetării-dezvoltării și inovării	126
5.1.4. Structura organizațiilor și rețelelor globale pentru cercetare-dezvoltare ..	130
5.1.5. Coordonarea internațională a fluxurilor tehnologice și de cunoștințe științifice	134
5.1.6. Strategii tehnologice și de patentare în condițiile globalizării și rolul lor asupra transferului de tehnologie	138
Anexa 1. Evoluția numărului de lucrări științifice realizate în colaborări internaționale	146
Anexa 2 Evoluția procentuală a numărului de studenți străini	147
Anexa 3 Distribuția ratei internaționalizării	148
Referințe bibliografice	149

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Tema de cercetare:

Tendențe seculare ale economiei românești în context european 1900-2000
Evoluția și structura socioeconomică a populației în secolul XX (1900-2000)

Coordonator: prof. dr. Gheorghe Dobre

Autori: prof. dr. Gheorghe Dobre; dr. Victor Axenciuc

CUPRINS

Tendențe seculare ale economiei românești în context european 1900-2000

Evoluția Uniunii Europene 1957–2000	2
Creșteri și ritmuri de creștere	3
Decalaje seculare româno-vest-europene	8
<i>Evoluția și structura socioeconomică a populației în secolul XX (1900-2000)</i>	1
Distribuirea populației pe grupe de vârstă	4
Mișcarea naturală a populației	6
Populația după medii rural-urban	9
Populația ocupată pe ramuri de activitate	12
Populația salariată	17
Populația după nivelul de instruire	20
Concluzii	22

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Politici sectoriale - tendințe mondiale și experiențe în procesul de reformă și restructurare a industriei prelucrătoare românești

Coordonator: dr. Maria Cartas

Autor: dr. Maria Cartas

CUPRINS

Partea I

Tendințe majore în industria prelucrătoare în Uniunea Europeană și pe plan mondial

Capitolul 1. Locul și rolul industriei prelucrătoare în economia Uniunii Europene	3
Capitolul 2. Tendințe generale în evoluția, structura și nivelul de performanță ale industriei prelucrătoare a Uniunii Europene comparativ cu SUA și Japonia	7
Capitolul 3. Principalii factori ai evoluției structurii industriei prelucrătoare a Uniunii Europene	17

Partea a II-a

Tendințe majore în principalele sectoare ale construcției de mașini în Uniunea Europeană și pe plan mondial. Obiecții și orientări pentru procesul de ajustare sectorială în vederea integrării României în Uniunea Europeană

Capitolul 1. Tendințe majore în industria constructoare de mașini în Uniunea Europeană	29
--	----

1.1. Construcții metalice și produse din metal	29
1.2. Mașini și echipamente	31
1.3. Mașini electrice și echipamente electronice	34
1.4. Mecanica fină, optică și ceasuri	37
1.5. Mijloace de transport	39
Capitolul 2. Direcții și orientări pentru procesul de ajustare sectorială în vederea integrării României în Uniunea Europeană	42
Bibliografie	59

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Politici sectoriale – tendințe mondiale și experiențe în procesul de reformă și restructurare a industriei românești - industria construcțiilor –

Autor: Rodica Negescu

CUPRINS

Industria construcțiilor

1. Locul și importanța industriei construcțiilor în economia țărilor membre UE	2
1.1. Structura industriei construcțiilor	2
1.2. Evoluții recente în producția și valoarea adăugată brută realizate în industria construcțiilor	3
2. Structura întreprinderilor active în domeniul construcțiilor; clasa de mărime și gradul de specializare a acestora; tendințe	4
2.1. Numărul de angajați din industria construcțiilor din UE ; costul mediu orar al forței de muncă; nivelul productivității muncii; cifra de afaceri realizată de firmele de construcții	7
2.2. Tendințe recente în domeniul tehnologiilor de construcții; importanța dezvoltării activității de cercetare-dezvoltare	10
3. Strategii recente adoptate de firmele europene de construcții; finanțarea lucrărilor de construcții; competitivitatea pe piața internațională	11
4. Principalele reglementări europene în domeniu cât și o serie de aspecte ecologice ...	13
5. Tendințe recente pe principalele categorii de lucrări de construcții	15

5.1. Lucrări de pregătire a șantierului	15
5.2. Construcții de clădiri și lucrări de geniu civil	16
5.2.1. Construcțiile de clădiri	16
5.2.2. Lucrările de geniu civil	18
5.3. Lucrări de instalație și de finisare	21
5.4. Construirea de mari ansambluri industriale	22
6. Perspectivele industriei construcțiilor din UE	24
7. Industria construcțiilor din România; principalele modificări structurale survenite în procesul de reformă și de privatizare; tendințe recente; direcții viitoare de dezvoltare	26

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Strategii sectoriale în procesul de restructurare pe plan mondial și implicații asupra economiei
României în perspectiva aderării la Uniunea Europeană
– industria celulozei și hârtiei –*

Coordonator: dr. Maria Cartas

Autor: Mihaela Bălțatu

CUPRINS

Capitolul 1. Indicatori economici în industria papetară	
1.1. Caracterizarea generală a sectorului	1
1.2. Principalii indicatori ce caracterizează sectorul	2
Capitolul 2. Producția de hârtie și materii prime pentru industria papetară	
2.1. Producția de materiale fibroase celulozice primare	5
2.2. Tendințe actuale în reciclarea maculaturii	7
2.3. Producția de hârtie și carton	9
Capitolul 3. Unele aspecte pe piața papetara în țările central și est-europene	
3.1. Producția, consumul și gradul de acoperire a consumului prin import	12
3.2. Stadiul privatizării	13
Capitolul 4. Obiectivele restructurării și politici economice în industria papetară	15
Capitolul 5. Comerțul internațional cu produse papetare	

5.1. Dinamica și structura comerțului mondial cu material fibros celulozic și produse papetare	20
5.2. Fluxuri comerciale internaționale cu produse papetare	26
5.3. Comerțul UE cu material fibros și produse papetare în 1999	27
Capitolul 6. Perspectivele pieței produselor papetare	29
Capitolul 7. Industria papetară în România și impactul aderării la UE	
7.1. Situația actuală a industriei papetare în România	33
7.2. Stadiul integrării sectorului papetar în structurile europene și unele aspecte privind impactul aderării la UE	35
7.3. Concluzii și propuneri	38

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Strategii sectoriale în procesul de restructurare pe plan mondial și implicații asupra economiei
României în perspectiva aderării la Uniunea Europeană
– industria alimentară –*

Coordonator: Cornelia Păunescu

Colectiv de autori: Cornelia Păunescu; Emilia Aldea; Simona Nicolae

CUPRINS

Capitolul 1. Caracteristici generale ale industriei alimentare și băuturilor	1
Capitolul 2. Analiza principalilor indicatori economici	3
Capitolul 3. Evoluția producției alimentare mondiale	7
Capitolul 4. Evoluția comerțului cu produse alimentare	9
Capitolul 5. Analiza sectorului produselor alimentare și a băuturilor în UE	14
5.1. Producția și consumul de alimente și băuturi în UE	14
5.1.1. Industria cărnii	17
5.1.2. Industria laptelui	18
5.1.3. Industria uleiurilor și a grăsimilor	19
5.1.4. Fructe și legume	20
5.1.5. Industria băuturilor	21
5.1.6. Alte produse alimentare	22

5.2. Schimburile comerciale ale UE cu alimente și băuturi	24
Capitolul 6. Situația actuală a industriei alimentare în România și obiective ale restructurării ramurii	29
6.1. Situația actuală a industriei alimentare în România	29
6.2. Evoluția schimburilor comerciale cu produse alimentare	31
6.2.1. Dinamica și structura comerțului exterior cu produse agroalimentare	31
6.2.2. Uniunea Europeană – principalul partener al României: Alte țări partenere	35
6.2.3. Politica României în domeniul comerțului exterior cu produse agroalimentare	40
6.3. Obiective ale restructurării și politica economică în sectorul industriei alimentare	41
Anexă: Estimarea evoluției principalilor indicatori ai industriei alimentare până în anul 2010	46

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Politici sectoriale – tendințe mondiale și experiențe în procesul de reformă și restructurare a industriei românești - industria echipamentelor de transport –

Autor: Rodica Negescu

CUPRINS

1. Evoluția economiei mondiale în perioada 1999-2001	1
2. Evoluții recente în cadrul sectorului prelucrător din țările membre UE; locul ocupat de industria echipamentelor de transport în cadrul sectorului prelucrător	3
3. Caracterizarea generală a industriei echipamentelor de transport; evoluții recente pe plan mondial și în țările membre UE	6
3.1. Succintă analiză a pieței echipamentelor de transport	6
3.2. Ponderea ocupată pe piața internațională, evoluția producției comunitare de echipamente de transport și principalii producători vest-europeni	7
3.3. Valoarea adăugată realizată în industria echipamentelor de transport, pe plan mondial și în țările UE	9
3.4. Structura industriei comunitare a echipamentelor de transport	11
3.4.1. Numărul de întreprinderi și de angajați din industria comunitară a echipamentelor de transport; principalii indicatori	11
3.4.2. Locul și rolul corporațiilor transnaționale în promovarea unor forme noi de producție și comerț în cadrul industriei echipamentelor de transport .	14

3.4.3. Concentrarea geografică a producției și exporturilor comunitare de echipamente de transport	17
3.4.4. Gradul de specializare al întreprinderilor producătoare de echipamente de transport din țările UE	22
3.4.5. Rolul investițiilor în creșterea competitivității și în dezvoltarea viitoare a industriei echipamentelor de transport	23
3.5. Dinamica exporturilor și importurilor de echipamente de transport ale țărilor membre UE; principalii exportatori și importatori comunitari; principalele piețe de desfacere	29
3.5.1. Comerțul extra – UE cu echipamente de transport	29
3.5.2. Comerțul intra – UE cu echipamente de transport	35
4. Evoluții recente ale subsectoarelor componente ale industriei echipamentelor de transport din țările membre UE	37
4.1. Industria de autovehicule din cadrul UE	37
4.2. Industria de părți/subansamble și accesorii pentru autovehicule din cadrul UE	44
4.3. Industria de motociclete, motorete și biciclete din cadrul UE	47
4.4. Industria de echipamente aerospațiale din cadrul UE	51
4.5. Industria de echipamente feroviare din cadrul UE	56
4.6. Industria construcțiilor navale din cadrul UE	60
5. Evoluții recente în industria echipamentelor de transport din România	64
6. Perspectivele pe termen scurt și mediu ale industriei echipamentelor de transport din România; direcții viitoare de acțiune în vederea integrării în UE	67

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Strategii pe piața deșeurilor metalice feroase și neferoase

Coordonator: Cristina Bumbac, CPIII

Autori: Cristina Bumbac, CPIII; Anca Dragomirescu

CUPRINS

Elemente introductive: norme de clasificare a fierului vechi în țările vest-europene și în SUA	4
Capitolul 1. Oferta de fier vechi	13
1. Tendințe în evoluția producției mondiale de oțel	13
a. Modificarea structurii producției de oțel	14
b. Modificări tehnologice și turnarea continuă	16
c. Evoluția materiilor prime metalice	18
d. Probleme actuale globale ale siderurgiei	21
2. Resursele interne de fier vechi	25
3. Deșeuri colectate și recirculate. Metode de colectare și comercializare pe plan mondial	29
a. Caracteristici generale	29
b. Evoluții recente pe principalele zone geografice	30
4. Perspectivele ofertei la nivel internațional	35

Capitolul 2. Comerțul internațional cu fier vechi	44
1. Caracteristici ale evoluției consumului de deșeuri din oțel	44
a. Evoluția consumului de deșeuri din oțel pe tipuri de procese tehnologice	44
b. Evoluția consumului de fier vechi la nivel mondial	46
c. Perspectivele consumului de fier vechi	48
2. Estimări privind volumul comerțului mondial cu fier vechi și evoluția acestuia ..	49
3. Principalii exportatori/importatori mondiali de deșeuri din oțel	51
a. Exportul mondial de fier vechi	51
b. Importul mondial de fier vechi	54
Capitolul 3. Prețurile deșeurilor din fontă și oțel	57
1. Evoluția prețurilor diferitelor sortimente comercializate la nivel mondial	57
a. Evenimente marcante și strategii pe diverse zone	57
a.1. Anul 1999	57
a.2. Anul 2000	63
a.3. Anul 2001	76
b. Serii statistice de prețuri	90
a. Deșeuri feroase pe piața Marii Britanii	90
b. Exportul țărilor vest-europene	91
c. Piața Belgiei	91
d. Piața internă a Germaniei	92
e. Prețuri medii la exportul Germaniei	92
f. Exportul SUA	94
g. Deșeuri din oțeluri inoxidabile și din oțel rapid	94
2. Tendințe în evoluția prețurilor fierului vechi	95
a. Factori de influență cu impact asupra prețurilor deșeurilor feroase	95
b. Elemente referitoare la mutațiile din siderurgie care pot afecta piața fierului vechi	97

Capitolul 4. Acquis-ul comunitar din legislația românească referitoare la deșeuri metalice	105
1. Estimări privind necesarul de fier vechi al României	105
2. Legislația referitoare la comerțul cu deșeuri feroase	107
a. Importul de deșeuri feroase	107
b. Exportul de deșeuri feroase	108
c. Reglementarea pieței interne	109
3. Corelări cu acordurile internaționale încheiate de România în vederea integrării în Uniunea Europeană	113
Capitolul 5. Piața internațională a deșeurilor neferoase	116
1. Prezentare generală	116
2. Analiza pieței mondiale a deșeurilor neferoase în perioada 1996-2000	116
3. Piața internațională a deșeurilor neferoase în anul 2001. Perspective	118
4. Legislația românească referitoare la deșeuri neferoase	120

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”
INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Situația economică a țărilor din Sud-Estul Europei

Coordonator: Gabriel Munteanu

Autori: Lucia Mezei-Pușcoi; Gabriel Munteanu

CUPRINS

Stadiul reformei și perspectivele dezvoltării Europei de Sud-Est	1
Perspectivele de creștere economică a țărilor din Europa de Sud-Est	4
Investiții și sistemul bancar	9
Avantaje comparative	11
Comerț și investiții	12
Piața muncii	14
Administrarea sectoarelor privat și public	15
Procesul privind asocierea și integrarea în Uniunea Europeană	16
Concluzii	17
Conjunctura economică a țărilor din Europa de Sud-Est	18
Bosnia – Herțegovina	18
Bulgaria	21
Croația	24
Macedonia	28

Iugoslavia	30
Anexe	34

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Reforma economică și performanța ecologică în economiile în tranziție

Autor: dr. Iolanda Dăduianu Vasilescu

CUPRINS

Capitolul 1. Trecerea în revistă a progreselor înregistrate în economiile în tranziție (în perioada 1989-1998)	5
1.1. Reformă, creștere economică și restructurare (ritmul reformelor, tendințe economice)	8
1.2. Tendințe înregistrate în evoluția producției industriale și în valorile intensităților energetice (noțiunile de „producție industrială” și de „intensitate energetică”)	15
1.3. Utilizarea combustibililor: structură și tendințe (schimbări în structura consumului, combustia cărbunilor realizată în arzătoare de dimensiuni mici, schimbări în structura consumului de combustibili pentru motoare)	19
Capitolul 2. Poluarea atmosferică	24
2.1. Tendințe în emisiile totale (particule, bioxid de sulf, oxizi de azot și bioxid de carbon)	24
2.2. Intensitatea emisiilor	30
2.3. Calitatea aerului atmosferic în regiunile urbane	32
2.4. Tendințe în poluarea atmosferică în „regiunile fierbinți”	34

Capitolul 3. Poluarea apei	35
3.1. Tendințe în emisiile care afectează calitatea apei	35
3.2. Tendințe în poluarea apei în „regiunile fierbinți”	43
Capitolul 4. Impactul asupra sănătății și costurile prejudiciilor aduse mediului	
4.1. Poluarea atmosferică	
4.2. Poluarea apei și impactul acesteia asupra sănătății	
4.3. Efectele totale ale prejudiciilor aduse mediului	
Capitolul 5. Poluarea în România în perioada de tranziție	
Concluzii	

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Noile state independente din spațiul fostei Uniuni Sovietice și China în prima parte
a anului 2001*

Autor: drd. Daniela Liușnea

CUPRINS

Capitolul 1. CSI - Zece ani de existență	1
Capitolul 2. CSI - Performanțe record în prima parte a anului 2001	7
Rusia - principal suport al relansării economiilor CSI	12
Ucraina	13
Belarus	15
Moldova	16
Armenia	18
Azerbaidjan	19
Georgia	21
Kazahstan	22
Kârgâzstan	23
Tadjikistan	24
Turkmenistan	25

Uzbekistan	27
Capitolul 3. Comerțul exterior al statelor membre CSI	28
Capitolul 4. Țările Baltice	31
Capitolul 5. Intrarea Chinei în OMC – punct de plecare pentru o nouă generație de reforme	35
Tabele	40

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Noile state independente din spațiul fostei Uniuni Sovietice și China în 2000 și perspective 2001

Autor: drd. Daniela Liușnea

CUPRINS

Comunitatea statelor independente	1
Rusia	12
Ucraina	13
Belarus	15
Moldova	16
Armenia	18
Azerbaidjan	19
Georgia	21
Kazahstan	22
Kârgâzstan	23
Tadjikistan	24
Turkmenistan	25
Uzbekistan	27
Țările Baltice	37
China	42

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Tendențe în reglementarea multilaterală a fluxurilor internaționale de servicii și de investiții
directe. Incidențe asupra integrării României în Uniunea Europeană*
Volumul I-II

Coordonator: Agnes Ghibuțiu

Colectiv de autori: Agnes Ghibuțiu; Anda Mazilu; Sarmiza Pencea; Mădălina Boureanu;
Voicu Boșcaiu

CUPRINS

Introducere	1
Capitolul 1. Tendențe recente în evoluția fluxurilor globale de servicii	4
1.1. Tendențe în evoluția comerțului internațional cu servicii	5
1.2. Factori determinanți ai procesului de internaționalizare a activităților de servicii	13
Concluzii	17
Capitolul 2. Tendențe recente în evoluția fluxurilor globale de investiții străine directe	19
2.1. Dimensiunea fenomenului investițional extern în economia mondială contemporană	19
2.2. Factori determinanți ai expansiunii producției internaționale	21
2.3. Locul Uniunii Europene pe piața internațională a ISD	24

2.4. Poziția statelor central și est-europene pe piața internațională a ISD	27
Concluzii	31
Capitolul 3. Interfață dintre servicii și investițiile străine directe	32
3.1. ISD și serviciile – factori ai globalizării economiei mondiale contemporane	32
3.2. Activitățile de servicii – componenta dominantă a producției internaționale	34
3.3. Factori determinanți ai expansiunii producției internaționale în sfera serviciilor	40
3.4. ISD – mijloc principal al internaționalizării activităților de servicii	42
Concluzii	46
Capitolul 4. Reglementarea și liberalizarea fluxurilor de servicii și de ISD: obiective centrale ale politicilor economice naționale	47
4.1. Reformele în planul reglementării sectorului de servicii și tendințele de liberalizare a piețelor de servicii	47
4.1.1. De la autarhie la o politică de deschidere a piețelor de servicii	48
4.1.1.1. Liberalizarea tranzacțiilor internaționale cu servicii	50
4.1.1.2. Beneficii și costuri ale liberalizării piețelor de servicii	51
4.1.2. Tendințe în reformele promovate pe plan național în domeniul serviciilor infrastructurale	55
4.1.2.1. Serviciile infrastructurale și dezvoltarea	55
4.1.2.2. Motivațiile opțiunii în favoarea reformelor	56
4.1.2.3. Direcțiile principale ale reformelor	59
4.1.2.4. Componentele reformelor	63
4.2. Tendințe în liberalizarea regimului ISD la nivel național	69
4.2.1. Tendințe în liberalizarea regimului ISD în statele dezvoltate și cele în curs de dezvoltare	71
4.2.2. Orientări vizând utilizarea stimulentei investiționale	72
4.2.3. Evoluția reglementărilor vizând ISD în statele cu economie în tranziție ...	75
Concluzii	78

Capitolul 5. Reglementarea și liberalizarea multilaterală a fluxurilor de servicii și de ISD: subiecte prioritare ale agendelor internaționale	80
5.1. Tendințe în reglementarea și liberalizarea multilaterală a fluxurilor comerciale și investiționale în sfera serviciilor	81
5.1.1. GATS: mecanismul de cooperare multilaterală în sfera serviciilor	81
5.1.2. Accesul pe piețele de servicii: rezultatele Runderi Uruguay	82
5.1.3. Evoluțiile post-Runda Uruguay	84
5.1.4. Agenda noii runde de negocieri multilaterale în sfera serviciilor: GATS – 2000	86
5.1.4.1. GATS-2000: negocierile vizând accesul pe piețe	88
5.1.4.2. Finalizarea cadrului GATS: probleme care își așteaptă rezolvarea	89
5.1.5. Problemele-cheie ale negocierilor GATS-2000: o abordare prin prisma intereselor UE	91
5.1.5.1. Interfața dintre liberalizarea serviciilor și reglementările interne	91
5.1.5.2. Problema reglementării deplasării persoanelor fizice	93
5.1.5.3. Probleme ale reglementării comerțului electronic	94
5.2. Reglementarea în plan multilateral a fluxurilor de ISD: între eșec și speranțe ..	97
Concluzii	101
Capitolul 6. Participarea României la cooperarea multilaterală în sfera serviciilor și a ISD incidente asupra procesului de integrare în Uniunea Europeană	103
6.1. Economia românească și tendințele globale din spațiul serviciilor	103
6.1.1. Procesul de ajustare dinspre structurile economice moștenite înspre structurile economice moderne	104
6.1.2. Schimburile internaționale cu servicii ale României	108
6.2. Investițiile străine directe în economia românească	114
6.2.1. Intensitatea și dinamica ISD în economia românească	114
6.2.2. Elemente de impact al ISD în economia românească	116
6.2.3. Starea actuală a reglementărilor vizând ISD	120

6.3 România și demersul de reglementare/liberalizare multilaterală a fluxurilor comerciale și investiționale în sfera serviciilor	122
6.3.1. Multilateralism versus regionalism	122
6.3.2. Incidențe ale participării României la GATS prin prisma procesului de integrare în UE	126
6.3.2.1. Obligații și drepturi derivând din participarea României la GATS: Runda Uruguay	126
6.3.2.2. România, GATS și procesul de accesione la UE	128
6.3.3. Avantajele participării României la GATS	132
6.3.3.1. Beneficii potențiale pentru economia românească	132
6.3.3.2. Beneficii în termeni de politică economică	134
Concluzii	136
Capitolul 7. Recomandări de politică economică	139
Anexe	147

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Politica regională a Uniunii Europene, prezent și perspective

Coordonator: Cornel Albu

Colectiv de autori: Cornel Albu; Eugen Andreescu; Liliana Rădulescu; Dragoș Sălăgean;
Nicoleta Tudor; Rodica Velciu; Aristide Cociuban

CUPRINS

Introducere	2
Scurt istoric și motivațiile adoptării unei politici regionale comunitare	2
Capitolul 1. Cadrul juridic și etapele punerii în funcțiune a politicii regionale comunitare	9
1.1. Cadrul juridic inițial	9
1.2. Regiunile în contextul funcționării unor politici comunitare și instituții financiare	10
1.3. Etapele și elementele politicii regionale comunitare	12
1.4. Fondul european de dezvoltare regională (FEDER)	16
1.5. Comitetul regiunilor – cadrul instituțional al realizării politicii regionale comunitare	18
1.6. Instrumentele politicii regionale comunitare	20

Capitolul 2. Obiectivele și principiile politicii regionale comunitare	26
2.1. Obiectivele principale	26
2.1.1. Dezvoltarea și restructurarea regiunilor sărace (obiectivul nr.1)	28
2.1.2. Reconvertia regiunilor industriale în declin (obiectivul nr.2)	30
2.1.3. Lupta contra șomajului de lungă durată și reconvertia profesională a lucrătorilor aflați în șomaj (obiectivul nr.3)	32
2.1.4 Adaptarea structurilor agricole, de pescuit, dezvoltarea și restructurarea zonelor rurale înapoiate și dezvoltarea și restructurarea regiunilor cu o densitate scăzută a populației (obiectivele 4,5 și 6)	33
2.2. Principiile politicii regionale comunitare	36
2.2.1. Principiul parteneriatului	36
2.2.2. Principiul adiționării sau al complementarității măsurilor comunitare	38
2.2.3. Principiul concentrării eforturilor	39
2.2.4. Principiul coerenței	40
2.2.5. Principiul programării multianuale a finanțării proiectelor de dezvoltare regională	41
Capitolul 3. Instrumentele financiare ale politicii regionale comunitare	43
3.1. Fondurile directe	43
3.1.1. Fonduri directe originare	43
3.1.1.1. Fondul european de dezvoltare regională (FEDER)	43
3.1.1.2. Fondul social european (FSE)	44
3.1.1.3. Fondul european de orientare și garantare agricolă (FEOGA) - secțiunea orientare	45
3.1.2. Fondurile recente cu finalitate structurală	46
3.1.2.1. Instrument financiar pentru orientarea pescuitului (IFOP).....	46
3.1.2.2. Fondul de coeziune	46
3.2. Fonduri indirecte	48
3.2.1. Asistență financiară acordată prin Banca Europeană de Investiții (BEI)	48

3.2.2. Alte instrumente financiare	49
3.3. Efectele politicii de dezvoltare regională asupra dezvoltării industriale în cadrul Uniunii Europene	50
Capitolul 4. Considerații privind politica regională comunitară în contextul lărgirii Uniunii Europene	54
4.1. Asistența financiară acordată țărilor candidate, în contextul lărgirii Uniunii Europene	54
4.2. Ajutoarele financiare de preaderare – rolul acestora în integrarea graduală a țărilor candidate în politicile comunitare	63
4.3. Provocări ale politicii regionale comunitare în contextul lărgirii Uniunii Europene	65
Considerente privind politica regională a României în perspectiva aderării la Uniunea Europeană	71
Anexe	90
Bibliografie	108

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Politica concurenței în Uniunea Europeană. Faza 1/2001

Coordonator: dr. Virginia Câmpeanu

Colectiv de autori: dr. Virginia Câmpeanu; drd. Lucia Iordache; drd. Lucia Pușcoi;
dr. Mihai Bratu

CUPRINS

Introducere	4
Obiectivele, conținutul și instrumentele de aplicare a politicii concurenței, reflectate în legislația UE	4
Capitolul 1. Implicații ale politicii concurenței asupra Pieței Interne a Uniunii Europene	7
1.1. De ce o politică a concurenței pentru piața internă a Uniunii Europene?	8
1.2. Este necesară o politică comună a concurenței?	10
1.3. Regimul comunitar al concurenței	12
1.4. Interconexiuni ale politicii concurenței din UE cu regimurile naționale și globale	13
Capitolul 2. Componentele Politicii concurenței în Uniunea Europeană	16
2. Acorduri și practici concrete; carteluri	16
2.1. Definirea acordurilor anticoncurențiale și a practicilor concertate	16

2.2. Tipuri de acorduri anticoncurențiale în funcție de nivelurile la care sunt încheiate	17
2.2.1. Acordurile orizontale obișnuite	18
2.2.2. Acordurile verticale	21
2.3. Clasificarea acordurilor din punct de vedere al tipului de încălcare a concurenței	22
2.3.1. Acordurile de fixare a prețurilor	22
2.3.2. Acordurile privind alte condiții de comercializare	24
- Vânzarea colectivă	29
- Expozițiile comerciale și licitațiile	33
- Organismele sportive și competițiile	33
2.4. Reglementarea acordurilor și practicilor cu efecte anticoncurențiale prin aplicarea Articolului 81 al Tratatului UE	34
Capitolul 3. Abuzul de poziție dominantă	36
3.1. Poziția dominantă-definiție și implicații	36
3.2. Criteriile de evaluare a poziției dominante	37
3.3. Abuzul de poziție dominantă	38
3.3.1. Definiție, clasificare	38
3.3.2. Tipuri de practici abuzive	40
3.4. Companiile publice sau cele ce beneficiază de drepturi exclusive sau speciale în aplicarea Art. 82 al Tratatului UE	41
3.5. Reglementarea abuzului de poziție dominantă de către autoritățile comunitare, efecte	43
Capitolul 4. Controlul fuziunilor și achizițiilor	46
4.1. Forme ale procesului de concentrare	46
4.2. Principalele tipuri de fuziuni și efectele acestora	47
4.3. Evoluții recente în domeniul fuziunilor	48
4.4. Importanța Regulamentului Fuziunilor	49

4.5. Rolul Comisiei Europene în aplicarea Regulamentului Fuziunilor	51
4.6. Analiza economică a „dimensiunii comunitare” a concentrărilor	53
Capitolul 5. Reglementarea ajutoarelor de stat în UE	55
5.1. Ajutoarele de stat în Uniunea Europeană-obiectivele reglementărilor	55
5.1.1. Conceptul de ajutor de stat în UE	56
5.1.2. Favorizarea anumitor întreprinderi	57
5.2. Principii și implementare	59
5.3. Controlul ajutoarelor de stat de către Comisia Europeană	60
Figura 2	62
5.4. Modernizarea controlului ajutoarelor de stat	63
5.5. Conținutul reglementărilor de exceptare	64
5.6. Relația între organismele naționale de reglementare și reglementarea concurenței la nivel comunitar	66
Capitolul 6. Cadrul de reglementări multisectoriale ale ajutorului regional pentru marile proiecte de investiții în UE	67
6.1. Cadrul multisectorial-obiective, criteriile pentru reducerea efectelor de distorsionare a concurenței	67
Dimensiunea reducerii plafonului de ajutoare	68
6.2. Considerente privind compatibilitatea politicii concurenței, inclusiv a ajutorului de stat, cu politica industrială în UE	70
Bibliografie	71

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Dirrecții prioritare ale procesului de aliniere a României la normele Uniunii Europene,
în domeniul energiei*

Coordonator: Mariana Papatulică

Colectiv de autori: Mariana Papatulică; Laurențiu Bălțatu; Petre Prisecaru;

Corneliu Ciobanu

CUPRINS

Capitolul 1. Necesitatea politicii energetice. Coordonate de baze	1
1.1. Considerații generale, motivații	1
1.2. Obiective și etape ale unei strategii energetice	5
1.3. Mijloace pentru transpunerea în practică a strategiilor energetice	9
1.4. Tipuri de politici energetice	13
1.5. Convergența și diversitatea politicilor energetice după criza petrolului	14

Capitolul 2. Încercări de configurare a unei politici energetice a Uniunii Europene.	
Piața unică (internă) a energiei	18
2.1. Politica energetică a UE	18
2.2. Liberalizarea piețelor gazului în Uniunea Europeană	22
2.2.1. Introducere	22
2.2.2. Cadrul legal al procesului de liberalizare	23
2.2.3. Principalele prevederi ale Directivei Gazului	25
2.2.3.1. Regulile generale de organizare a sectorului de gaz	25
2.2.3.2. Propunerile Directivei Gazului	26
A. Deschiderea pieței	27
B. Accesul la sistem	30
C. Separarea și transparența contabilă	34
D. Operarea rețelelor de transport	35
E. Distribuția și furnizarea	37
F. Obligații de serviciu public	38
Dispoziții finale	42
Protecția micilor consumatori	43
2.2.4. Puncte de vedere pro și contra liberalizării exprimate de medii de afaceri și organisme independente din cadrul UE	44
2.2.5. Aspecte privind modul de transpunere în practică a legislației primare a UE în legislațiile naționale ale țărilor membre ale Uniunii Europene	50
2.2.6. Implicațiile liberalizării piețelor gazului în UE	56
Capitolul 3. Liberalizarea pieței energiei electrice	67
3.1. Adoptarea Directivei Energiei Electrice – un pas hotărâtor în direcția liberalizării pieței energetice electrice	67
3.1.1. Caracterul dificil al negocierilor	67

3.1.2. Principalele prevederi ale Directivei Energiei Electrice și modul de aplicare a acestora	70
A. Deschiderea pieței	70
B. Construirea de centrale noi	71
C. Accesul la rețea	73
D. Separarea rețelelor	74
E. Obligațiile de serviciu public	76
F. Regimurile de tranziție	79
G. Raportul privind cerințele armonizării	80
3.2. Implicații ale liberalizării pieței energetice electrice	82
3.2.1. Comerț	82
A. Comerțul spot	82
B. Comerțul între țările comunitare	86
C. Comerțul cu țările terțe	88
3.2.2. Procesul de modernizare	89
3.2.3. Suportarea riscurilor	92
3.2.4. Prețuri	95
3.2.5. Mediu	96
3.2.6. Forța de muncă	98
Capitolul 4. Concluzii privind realizarea pieței unice a gazului și energiei electrice.	
Inițiative recente (2001) vizând accelerarea procesului de liberalizare	99
4.1. Concluzii cu privire la realizarea pieței interne a energiei (Bruxelles, 13 martie 2001)	99
4.2. Analiza propunerii de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului pentru modificarea directivelor 96/92/CE și 98/30/CE privind regulile comune pentru piața internă a energiei electrice și a gazului natural prezentate la Bruxelles, la 13.III.2001	103
4.2.1. Propuneri cantitative	103
4.2.2. Propuneri calitative	104

A) Separarea activității de transport și de distribuție	104
B) Accesul terților la rețele	108
C) Reglementarea	109
D) Schimburile cu țările terțe	109
4.2.3. Propuneri de actualizare	110
4.2.4. Obligații de serviciu public	112
4.3. Analiza propunerii privind Reglementarea Parlamentului European și a Consiliului referitoare la condițiile de acces la rețea în cazul schimburilor transfrontaliere cu energie electrică, prezentată la Bruxelles, la 13 martie 2001	114
4.3.1. Compensațiile pentru tranzitul energiei electrice	116
4.3.2. Armonizarea tarifelor rețelelor naționale	117
4.3.3. Alocarea capacității de interconectare	117
Capitolul 5. Carta europeană a energiei – dimensiune externă a politicii energetice a Uniunii Europene	119
Scurt istoric	119
Tratatul Cartei energiei	119
Comerțul cu produse energetice	121
Investițiile străine	123
Drepturile de tranzit	126
A. Obligațiile asumate	127
B. Restricții impuse	128
C. Procedurile de soluționare a litigiilor	129
Suveranitatea asupra resurselor de energie	133
Legea concurenței în domeniul energiei	133
Protecția mediului	134
Reguli generale de soluționare a litigiilor	135

Capitolul 6. Obiectivele, riscurile și costurile liberalizării în domeniul generării electricității	137
Capitolul 7. Măsuri de restructurare și liberalizare a sectorului energiei în țările din Europa Centrală și de Est, în vederea aderării la UE	148
Bibliografie	158

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Acquis-ul comunitar din legislația românească referitoare la eficiența energetică
Partea I - Situația actuală a consumurilor energetice și strategia națională de dezvoltare
energetică

Autor: Cristina Bumbac

CUPRINS

Capitolul 1. Consumul și eficiența – coordonate energetice fundamentale	1
1. Considerații generale	1
2. Analiza potențialului de conservare a energiei	2
2.1. Conceptul de potențial tehnic de conservare a energiei	3
2.2. Potențialul tehnic de conservare a energiei pentru principalele tehnologii consumatoare de energie	3
Capitolul 2. Situația actuală a consumurilor energetice în România	6
1. Aspecte ale evoluției consumurilor energetice	6
2. Prognoza evoluției cererii de energie până în anul 2020	11
2.1. Date asupra consumului de energie	12
2.2. Modelarea structurilor economice din punctul de vedere al consumului de energie	12
2.3. Indicatori de eficiență energetică	13

2.4. Scenarii de evoluție socio-economică	13
2.5. Scenarii energetice	14
2.5.1. Politica energetică generală	14
2.5.2. Industrie	15
2.6. Evaluarea potențialului de conservare	19
2.6.1. Scenariile de eficiență energetică (conservare)	20
2.6.2. Rezultate	20
3. Posibile direcții de creștere a eficienței energetice în industrie	24
3.1. Direcții de valorificare a potențialului tehnic de conservare a energiei	24
3.2. Evaluarea efortului financiar pentru implementarea măsurilor de creștere a eficienței energetice în industrie	30
4. Intensitatea energetică – un indicator discutabil	32
Capitolul 3. Strategia națională de dezvoltare energetică a României	36
1. Principiile Strategiei naționale de dezvoltare energetică a României și corelarea lor cu cerințele Uniunii Europene	36
2. Starea actuală a sectorului energetic al României privită din perspectiva Strategiei naționale de dezvoltare energetică	37
2.1. Resursele energetice	37
2.2. Starea infrastructurii, a nivelului tehnologic, sistemul de prețuri	38
3. Principalele obiective și priorități ale Strategiei energetice, corelate cu Strategia de dezvoltare economică a României, în contextul integrării în Uniunea Europeană	40
3.1. Principalele obiective ale Strategiei energetice naționale	40
3.2. Condiționalități, opțiuni posibile și decizii necesare pentru identificarea, evaluarea și minimizarea riscurilor Strategiei energetice	41
3.2.1. Condiționalități	41
3.2.2. Opțiuni și decizii	42
3.2.3. Priorități ale strategiei pe baza evoluției macroeconomice și decizii de risc minim în alegerea opțiunilor	42

4. Politici, instrumente și resurse necesare pentru realizarea principalelor obiective ale Strategiei energetice naționale	44
5. Concluziile care se pot desprinde din analiza Strategiei naționale de dezvoltare energetică a României	47
Bibliografie	50

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Tendențe în restructurarea industriei siderurgice

Coordonator: Octavian Rădulescu

Autori: Ecaterina Pațilea; Emilia Bălan

CUPRINS

Capitolul 1: Piața mondială a oțelului	1
1.1. Tendențe generale pe piața oțelului	1
1.2. Piața oțelului în anul 2001	9
a) Evoluția producției de oțel brut, pe zone și principale țări	9
b) Prețurile laminatelor din oțel	19
Capitolul 2: Producția mondială de laminate din oțel	24
2.1. Producția de laminate la cald pe plan mondial	24
2.2. Structura producției de laminate	27
2.3. Evoluția și structura producției de laminate cu grad ridicat de prelucrare	30
2.4. Structura producției de laminate în principalele țări	34
a) Uniunea Europeană	34
b) Alte țări	38
Capitolul 3: Comerțul internațional cu laminate din oțel	

3.1. Evoluția exportului mondial de laminate din oțel	43
- Structura exportului de laminate	46
- Structura exportului de laminate la principalele țări	55
3.2. Evoluția importului mondial de laminate din oțel	67
- Structura importului mondial de laminate	70
- Structura importului la principalele țări	75
Capitolul 4: Aspecte privind restructurarea și concentrarea în industria siderurgică pe plan mondial	81
Capitolul 5: Industria siderurgică în România	93
5.1. Producția de oțel brut și laminate	93
5.2. Comerțul exterior cu produse siderurgice	102
Concluzii	108
- Factorii care au influențat evoluția siderurgiei din România. Unele considerații privind redresarea sectorului	108
- Piețe potențiale la exportul României	110

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Utilizarea investițiilor străine directe – factor de creștere a competitivității și de ajustare structurală a industriei românești din perspectiva integrării în Uniunea Europeană

Autor: dr. Maria Cartas

CUPRINS

1. Caracterizarea cadrului mondo-economic general în care se desfășoară restructurarea industriei românești, componentă a procesului de transformare sistemică a economiei țării și de ajustare structurală în vederea integrării în Uniunea Europeană	3
2. Principalele trăsături ale fenomenului investițiilor străine directe pe plan mondial și la nivelul Uniunii Europene	6
3. Investițiile străine directe în România – oportunități și restricții în utilizarea lor ca factor de creștere a competitivității și de ajustare structurală a industriei din perspectiva integrării în Uniunea Europeană	14
Bibliografie selectivă	17

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Partea I

Tendențe și perspective în domeniul metalelor neferoase: aluminiu, cupru, plumb, zinc, nichel.
Acquis-ul comunitar din legislația românească referitoare la eficiența energetică

Colectiv de autori: Anca Dragomirescu, Doina Stere, Florela Stoian, Emilia Bălan

CUPRINS

Partea I: Tendențe și perspective în domeniul metalelor neferoase:
aluminiu, cupru, plumb, zinc, nichel

Capitolul 1. Caracterizarea generală a burselor de mărfuri	1
1.1. Caracteristici esențiale	1
1.2. Obiectul burselor de mărfuri	1
1.3. Clasificarea burselor de mărfuri	2
1.4. Funcțiile economice și comerciale ale burselor de mărfuri	2
1.5. Trăsături caracteristice ale burselor de mărfuri	3
1.6. Operațiunile la bursele de mărfuri	4
1.7. Burse de mărfuri caracteristice pe plan internațional	4
1.8. Indicele cotațiilor la bursele de mărfuri	5
1.9. Bursa de metale neferoase de la Londra	5

Capitolul 2. Producția și consumul de metale neferoase de bază pe piața internațională. Perspective	8
2.1. Prezentare generală	8
2.2. Producția de metale neferoase în perioada 1999-2001	12
2.3. Consumul de metale neferoase în perioada 1999-2001	15
Capitolul 3. Evoluția cotațiilor și stocurilor de metale neferoase de bază în perioada 1999-2001. Perspective	18
3.1. Introducere	19
3.2. Evoluția cotațiilor metalelor neferoase în perioada 1999-2001	19
3.3. Piața aluminiului	19
3.4. Proiecte actuale de dezvoltare a capacităților de producție în industria aluminiului	27
3.5. Piața cuprului	31
3.6. Piața plumbului	34
3.7. Proiecte de dezvoltare a capacităților de producție în industria plumbului	35
3.8. Piața zincului	37
3.9. Proiecte în industria zincului	39
3.10. Piața nichelului	45
3.11. Noi proiecte miniere de exploatare a nichelului la nivel mondial	49
Capitolul 4. Evoluția comerțului internațional cu metale neferoase de bază în perioada 1999-2001. Perspective	51
4.1. Evoluția comerțului cu aluminiu în perioada 1999-2001	51
4.2. Evoluția comerțului cu cupru rafinat în perioada 1999-2001	52
4.3. Evoluția comerțului cu zinc rafinat în perioada 1999-2001	53
4.4. Evoluția comerțului cu plumb rafinat în perioada 1999-2001	54
Capitolul 5. Tendințe în industria metalelor neferoase din România	55
5.1. Practici și politici de aprovizionare cu metale neferoase utilizate pe plan mondial. Modele pentru România	55

5.2. Legislația românească în domeniul mineritului privită prin prisma aderării la Uniunea Europeană	56
Bibliografie	58
Partea a II-a: Tendințe și perspective în domeniul metalelor prețioase: aur, argint, platină, paladiu	
Capitolul 1. Problematika generală a finanțării în industria metalelor prețioase	59
1.1. Criterii de profitabilitate a investițiilor	58
1.2. Probleme globale legate de investițiile în minerit	62
1.3. Mecanisme de finanțare	64
Capitolul 2: Tendințe în comerțul internațional cu metale prețioase. Perspective.	70
2.1. Modalități de comercializare	70
2.2. Structura cererii	73
2.3. Structura ofertei	75
2.4. Balanța pieței	76
2.5. Perspectivele pieței	82
Capitolul 3. Evoluția cotațiilor bursiere ale metalelor prețioase	87
3.1. Tendințe generale	87
3.2. Perspective	94
Capitolul 4. Tendințe în industria metalelor prețioase din România	99
4.1. Legislația românească în domeniul metalelor prețioase	99
4.2. Eforturile României în perspectiva aderării la Uniunea Europeană	100
Concluzii	102
Bibliografie	104

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Fenomene majore în economia țărilor în curs de dezvoltare: implicațiile instabilității balanțelor de plăți curente asupra volatilității creșterii economice a țărilor în curs de dezvoltare

Coordonator: Marin Frâncu

Autor: Marin Frâncu

CUPRINS

Partea I	4
Încetinirea creșterii economiei mondiale întărește poziția țărilor în curs de dezvoltare în corelarea ciclurilor economice	4
1. Apariția unor interdependențe atipice în corelarea ciclurilor din economia mondială	4
2. O încetinire asimetrică a creșterii economice în 2001 și 2002-2003	8
Partea a II-a	14
Implicațiile instabilității balanței de plăți curente asupra volatilității afluxului de capital și a creșterii economice în țările în curs de dezvoltare	14
3. Șocuri create de inversarea soldurilor balanței de plăți curente	14
4. Mutarea deficitelor financiare dintr-o zonă în alta a lumii	17
5. O ajustare dificilă pentru toate țările	23
6. Probleme ale politicii de contracarare a volatilității	26

6.1 Probleme create de asimetriile sistemului financiar global	27
6.2. Corelarea acțiunii factorilor interni cu cei externi	31

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Conjunctura internațională a principalelor piețe de mărfuri în trimestrul IV 2000. Perspective
(Produse siderurgice, metale neferoase și prețioase)*

Coordonator: Octavian Rădulescu

Colectiv de autori: Octavian Rădulescu; Cristina Bumbac; Doina Stere; Ștefan Nicolae;
Florela Stoian; Anca Dragomirescu; Emilia Bălan; Dana Ghițac

CUPRINS

I. Piața oțelului	1
II. Feroaliaje	18
III. Deșeuri feroase	39
IV. Metale neferoase	63
1. Aluminiu.....	63
2. Cupru	74
3. Plumb	81
4. Zinc	86
5. Nichel	92
6. Cositor	97
7. Deșeuri neferoase	100
V. Metale prețioase	108

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Conjunctura internațională a principalelor piețe de mărfuri în trim. IV 2000. Perspective
(Țiței, produse petroliere, intermediari petrochimici, materiale plastice de mare tonaj, produse
sodice, uree)*

Coordonator: Corneliu Ciobanu

Colectiv de autori: Corneliu Ciobanu; Mariana Papatulică; Laurențiu Bălțatu

CUPRINS

Țiței	1
Produse petroliere	16
Intermediari petrochimici	39
Materiale plastice de mare tonaj	55
Produse sodice	65
Uree	74

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul I 2001. Perspective
(Produse siderurgice, metale neferoase și prețioase)*

Coordonator: Octavian Rădulescu

Colectiv de autori: Octavian Rădulescu; Cristina Bumbac; Doina Stere; Ștefan Nicolae;
Florela Stoian; Anca Dragomirescu; Emilia Bălan; Dana Ghițac

CUPRINS

I. Piața oțelului	1
II. Feroaliaje	16
III. Deșeuri feroase	37
IV. Metale neferoase	51
1. Aluminiu	51
2. Cupru	60
3. Plumb	67
4. Zinc	70
5. Nichel	75
6. Cositor	80
7. Deșeuri neferoase	84
V. Metale prețioase	92

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul I 2001. Perspective
(Produse agroalimentare, materii prime agricole nealimentare)*

Colectiv de autori: Cornelia Păunescu; Emilia Aldea; Simona Nicolae; Monica Bălțatu

CUPRINS

1. Cereale	1
2. Uleiuri	12
3. Făinuri proteice	19
4. Carne	26
5. Bumbac	39
6. Celuloză papetară	47

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul I 2001. Perspective
(Țiței, produse petroliere, intermediari petrochimici, produse sodice)*

Coordonator: Corneliu Ciobanu

Colectiv de autori: Corneliu Ciobanu; Mariana Papatulică; Laurențiu Bălțatu

CUPRINS

1. Țiței	1
2. Produse petroliere	14
3. Intermediari petrochimici	40
4. Produse sodice	60

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Conjunctura internațională a principalelor piețe de mărfuri în trim. II 2001. Perspective
(Țiței, produse petroliere, intermediari petrochimici, materiale plastice de mare tonaj, produse
sodice, uree)*

Coordonator: Laurențiu Bălțatu

Colectiv de autori: Corneliu Ciobanu; Mariana Papatulică; Laurențiu Bălțatu

CUPRINS

Țiței	1
Produse petroliere	12
Intermediari petrochimici	32
Materiale plastice de mare tonaj	52
Produse sodice	66
Uree	77

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul II 2001. Perspective
(Produse agroalimentare, materii prime agricole nealimentare)*

Coordonator: Monica Bălțatu

Colectiv de autori: Cornelia Păunescu; Emilia Aldea; Simona Nicolae; Monica Bălțatu

CUPRINS

1. Cereale	1
2. Uleiuri vegetale comestibile	12
3. Făinuri proteice	23
4. Carne	31
5. Cafea	46
6. Cacao	53
7. Zahăr	57
8. Bumbac	67
9. Celuloză papetară	74

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Conjunctura internațională a principalelor piețe de mărfuri în trimestrul II 2001. Perspective.
(Produse siderurgice, deșeuri metalice, metale neferoase și prețioase)

Coordonator: Octavian Rădulescu

Colectiv de autori: Octavian Rădulescu; Cristina Bumbac; Doina Stere; Ștefan Nicolae;
Florela Stoian; Anca Dragomirescu; Emilia Bălan; Dana Ghițac

CUPRINS

I. Piața oțelului	1
II. Feroaliaje	23
III. Deșeuri feroase	46
IV. Metale neferoase	61
1. Aluminiu	61
2. Cupru	68
3. Plumb	74
4. Zinc	77
5. Nichel	81
6. Cositor	85
7. Piața deșeurilor neferoase	88
V. Metale prețioase	95

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trimestrul III 2001. Perspective
(Produse agroalimentare, materii prime agricole nealimentare)*

Coordonator: Monica Bălțatu

Colectiv de autori: Cornelia Păunescu; Emilia Aldea; Simona Nicolae; Monica Bălțatu

CUPRINS

1. Cereale	1
2. Uleiuri vegetale comestibile	12
3. Făinuri proteice	20
4. Carne	26
5. Bumbac	38
6. Celuloză papetară	46

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

Conjunctura internațională a principalelor piețe de mărfuri în trimestrul III 2001. Perspective.
(Produse siderurgice, deșeuri metalice, metale neferoase și prețioase)

Coordonator: Octavian Rădulescu

Colectiv de autori: Octavian Rădulescu; Cristina Bumbac; Doina Stere; Ștefan Nicolae;
Florela Stoian; Anca Dragomirescu; Emilia Bălan; Dana Ghițac

CUPRINS

I. Piața oțelului	1
II. Feroaliaje	23
III. Deșeuri feroase	50
IV. Metale neferoase	62
1. Aluminiu	62
2. Cupru	75
3. Plumb	83
4. Zinc	88
5. Nichel	95
6. Cositor	99
7. Piața deșeurilor neferoase	105
V. Metale prețioase	111

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Tema de cercetare:

*Conjunctura principalelor piețe internaționale de mărfuri în trim. III 2001. Perspective
(Țiței, produse petroliere, intermediari petrochimici, materiale plastice de mare tonaj, produse
sodice, uree)*

Coordonator: Corneliu Ciobanu

Colectiv de autori: Corneliu Ciobanu; Mariana Papatulică; Laurențiu Bălțatu

CUPRINS

Țiței	1
Intermediari petrochimici	29
Materiale plastice de mare tonaj	44
Produse sodice	55
Uree	63

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE
AGRARĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Concentrarea producției agricole - tendințe convergențe și divergențe cu UE

Autor: Marin Popescu

CUPRINS

Introducere	1
Capitolul 1. Concentrarea producției agricole prin creșterea dimensiunii exploatațiilor 4	4
1.1. Evoluția numărului de exploatații și a suprafeței medii în UE și în România	4
1.2. Diminuarea fragmentării suprafețelor de teren și creșterea dimensiunii exploatațiilor în România	10
1.2.1. Dezvoltarea formelor asociative	10
1.2.2. Vânzarea - cumpărarea de terenuri agricole	21
1.2.3. Arendarea de terenuri agricole	27
Capitolul 2. Concentrarea producției prin creșterea mărimii economice a exploatațiilor	30
Capitolul 3. Decalaje între România, UE și țările componente privind eficiența producției agricole - expresie a gradului diferit de concentrare. Cauze și posibilități de diminuare	36
3.1. Decalaje privind randamentele utilizării suprafețelor de teren	36

3.2. Decalaje privind productivitatea muncii	42
3.3. Decalaje cu privire la eficiența utilizării capitalul încorporat în consumurile intermediare	43
Capitolul 4.	46
Concluzii	51
Bibliografie	56

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Sistemul agroalimentar din România - capacitate de absorbție investițională

Autor: Marius Voicilaș

CUPRINS

1. Investițiile străine de capital în România	1
1.1. Dinamica surselor investiționale după țările de origine	1
1.2. Structura investițiilor pe ramuri ale economiei	4
1.3. Dinamica investițiilor străine directe în sectorul agroalimentar	5
1.4. Structura teritorială a investițiilor străine directe	13
2. Investițiile străine directe în țările în tranziție	15
3. Efectele investiționale în plan economic și social	20

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Agricultura României de la economia de comandă la economia de piață

Autor: prof. univ. dr. Marin Popescu

CUPRINS

1. Introducere	1
1.1. Tranziția - conținut și condiții de realizare	2
1.2. Multifuncționalitatea agriculturii	7
2. Agricultura României la finele anilor '80	11
2.1. Structura de proprietate și de organizare a producției	11
2.2. Alocarea factorilor de producție	14
2.3. Evoluția producției agricole	18
2.4. Participarea agriculturii la dezvoltarea industriei alimentare consumului populației și a comerțului exterior	23
2.5. Aportul agriculturii la crearea venitului național. Eficiența macro și microeconomică a agriculturii	25
2.6. Impactul agriculturii asupra creșterii economice și situația țăranimii	28
3. Formarea sistemului agrar compatibil cu economia de piață concurențială	33
3.1. Decolectivizarea. Consecințe pozitive și negative	33

3.2. Dezetatizarea și privatizarea	47
3.3. Formarea unei noi structuri de proprietate	53
3.3.1. Tipurile și formele de proprietate. Caracteristici principale	53
3.3.2. Evoluția tipurilor și formelor de proprietate	56
3.4. Formarea noii structuri de organizare a producției agricole	58
4. Exploatația familială - componenta principală a gospodăriei agricole individuale și a agriculturii României	67
4.1. Precizări noționale	67
4.2. Compatibilitatea exploatației familiale cu economia de piață modernă	68
4.3. Starea actuală a exploatațiilor familiale	69
Caracteristici și tipuri dominante	69
4.4. Formarea exploatațiilor familiale moderne - obiectiv strategic de interes național. Direcții principale de acțiune	77
4.5. Diminuarea fragmentării suprafețelor de teren și creșterea dimensiunii exploatațiilor	79
5. Producția agricolă și eficiența macroeconomică a agriculturii	80
6. Formarea surselor investiționale de dezvoltare a exploatațiilor agricole	82
7. Promovarea factorilor calitativi	83
8. Piața funciară în România - formare și funcționalitate	84
Bibliografie	86

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Economia agroalimentară în România - dimensiune regională a competitivității interne

Autor: Carmen Ștefănescu

CUPRINS

Introducere	2
Cap 1. Abordări metodologice ale conceptului competitivității	2
1.1. Definirea conceptului de competitivitate regională	8
1.2. Repere și instrumentar metodologic utilizat în comensurarea dimensiunii regionale a competitivității interne a sectorului agroalimentar	13
Cap. 2. Dimensiunea regională a competitivității interne a sectorului agroalimentar cuantificări și evaluări	13
2.1. Evoluția variabilelor modelului regresional	15
2.2. Competitivitatea internă a agriculturii - expresie a gradului de eficiență economică	24
2.3. Industria alimentară - stadiu incipient al posibilității de comensurare a competitivității interne în profil regional	28
Cap. 3. Concluzii și deschideri	30
Bibliografie	31
Anexe	

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Sectorul agroalimentar în România - mutații structurale multicriteriale comparative

Autor: Filon Toderoiu

CUPRINS

Introducere	2
Capitolul 1. „Decuparea” sectorului agroalimentar din economia națională a României	3
1.1. Sfera de cuprindere a sectorului agroalimentar	3
1.2. „Pașii” demersului analitic adoptat	4
1.3. Cuantificări și rezultate	5
1.4. Ierarhizarea bicriterială a subramurilor sectorului agroalimentar	14
Capitolul 2. Competitivitatea internă în sectorul agroalimentar românesc	18
2.1. Delimitări metodologice necesare	18
2.2. Ierarhizări multicriteriale la nivel microeconomic	20
2.3. Rentabilitatea agregată a industriei alimentare	21
2.4. Erodarea „puterii de cumpărare” a producției alimentare	21
Capitolul 3. Concluzii și deschideri	24
Bibliografie	29
Anexe	

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Impactul politicilor rurale asupra sectorului agricol

Autor: Viorica Gavrilă

CUPRINS

Introducere

1. Conceptul de spațiu rural, dezvoltare rurală, dezvoltare regională	1
1.1 .Noțiunea de spațiu rural	1
1.2. Noțiunea de dezvoltare rurală	2
1.3. Dezvoltarea regională	3
2. Politica regională si rurală în perioada de pre-aderare a României la UE	3
2 1. Caracteristicile spațiului rural	3
2.2. Agricultură - factor dominant in economia rurală	4
2.2.1. Resursele naturale	4
2.2.2 Resursele umane	5
2.2.3. Structura exploatațiilor agricole	6
2.2.4. Mecanizare și chimizare	7
2.2.5. Structura culturilor	8
2.2.6. Producția animală	9

2.2.7. Agricultură biologică	9
2.2.8. Activități neagricole în spațiul rural	10
2.2. Cadrul legislativ și instituțional al politicii regionale și rurale	11
3. România în perspectiva aderării la UE	14
3.1. Indicatori demoeconomici comparativi - România - UE	14
3.1.1. Aspecte demografice	14
3.1.2. Ocuparea populației și șomajul	15
3.1.3. Educația	15
3.1.4. Nivelul productivității muncii	16
3.2. Noi orientări în politica agricolă a UE	17
3.3. Politica de sprijinire a producătorilor agricoli din România - aspecte generale .	20
Concluzii	21

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Politici ocupaționale rurale - condiționalități specifice României

Autor: Dragoș Alexandru

CUPRINS

Introducere	1
1. Analiza structurală a populației ocupate în mediul rural	1
2. Populația ocupată în agricultură	5
3. Structura pe categorii de vârstă a populației ocupate în mediul rural	8
4. Structura pe sexe a populației ocupate în agricultură	11
5. Poziția României în contextul european	12
6. Perspectivele populației ocupate în mediul rural	13
Bibliografie	15

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Eterogenitatea regională și politici de dezvoltare rurală

Autor: Marioara Rusu

CUPRINS

1. Regiunea: definiții, abordări, clasificări	3
2. Contextul regional al dezvoltării rurale în România	6
3. Contextul macroeconomic al dezvoltării rurale	9
4. Structuri demoeconomice	9
5. Structuri agricole și silvice	28
6. Structuri economice neagricole	39
7. Infrastructura	4
8. Necesitatea strategiilor și politicilor regionale de dezvoltare a comunităților rurale	47
9. Bibliografie	48

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Evoluția relațiilor de proprietate în comunitățile rurale

Autor: Monica Tudor

CUPRINS

Introducere	2
Capitolul 1. Raporturi de proprietate și exploatare funciară	5
Structuri asociative	11
Capitolul 2. Dimensiunea și eficiența exploatațiilor agricole	15
2.1. Dimensiunea exploatației agricole	15
2.2. Eficiența activității economice a exploatației agricole	17
2.3. Determinante sociale.....	19
Concluzii.....	20
Bibliografie.....	26

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Politica rurală de preaderare - aspecte instituționale și legislative

Autor: Mirela Rusali

CUPRINS

1. Introducere	3
2. Cadrul politic pentru dezvoltarea rurală	3
3. Sistemul instituțional și legislativ	6
3.1. Structuri instituționale implicate în dezvoltarea rurală	6
3.1.1. Instituții publice	6
3.1.2. Societatea civilă	8
4. Instrumente ale politicii de preaderare	10
4.1. Instrumente financiare	10
4.1.1. Programe de sprijin cu finanțare Comunitară	10
4.1.2. Programe finanțate din alte surse externe	17
4.2. Instrumente legislative	19
Reglementări naționale privind implementarea programului SAPARD	19
5. Concluzii	22
Bibliografie	24
Anexa	26

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirișescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Problemele adaptabilității economice a fermei familiale

Coordonator: dr. Violeta Florian

Autor: Camelia Toma

CUPRINS

Introducere	3
Capitolul 1. Mediul economic de piață - obiective, atribute, structuri	4
1.1. Obiectivele mediului economic de piață	4
1.2. Atributele mediului economic de piață	5
1.3. Structurile mediului economic de piață	5
Capitolul 2. Adaptabilitatea fermei familiale la mediul economic de piață	7
2.1. Organizarea și funcționarea exploatațiilor agricole fără personalitate juridică	8
2.2. Anchetă în gospodăriile din comuna Tărtășești	11
2.3. Organizarea exploatațiilor agricole de tip asociativ - una din formele de adaptabilitate economică a agriculturii familiale	15
2.3.1. Asociațiile familiale	15
2.3.2. Societățile agricole cu personalitate juridică (SA)	18

2.3.3. Societățile comerciale agricole cu capital privat	21
Bibliografie	22
Anexe	

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Impactul negocierilor dosarului agricol asupra politicilor rurale românești

Autor: dr. Violeta Florian

CUPRINS

Introducere	2
Capitolul 1. Evaluarea demografică a regiunilor de dezvoltare din perspectiva impactului politicilor agricole și rurale	3
1.1. Analiza demografică pe regiuni	3
1.2. Analiza structurilor ocupaționale rurale	7
1.3. Analiza regională a structurilor economice rurale	12
Capitolul 2. Politicii și strategii regionale necesare dezvoltării rurale	15
Capitolul 3. Eficiența socială a armonizării legislației în condițiile aderării la UE	22
Concluzii	26
Bibliografie	28

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Competitivitate și creștere agroalimentară

Coordonator: Ion Davidovici

Colectiv de autori: Cornelia Alboiu; Cecilia Alexandri; Cristina Cionga; Ioan Davidovici;
Dinu Gavrilesu; Daniela Giurca; Gheorghe Hurduzeu; Jacqueline
Leonte; Camelia Șerbănescu

CUPRINS

Partea I. Abordări conceptuale și metodologice

1. Politica agricolă determinant al creșterii agroalimentare	1
2. Creșterea agricolă în contextul unui model de inspirație neoclasică	22
3. Procesul investițional și creșterea agricolă echilibrată	39
4. Competitivitatea internațională	48
4.1. Competiția și competitivitatea: delimitări conceptuale	48
4.2. Dezvoltări teoretice: de la avantaje comparative la modelul avantajelor competitive	54
4.2.1. Teoria clasică: modelul ricardian	54
4.2.2. Teoria neoclasică, modelul Hecksher-Ohlin: relația comerț-creștere	59
4.2.3. Alte considerații asupra relației comerț-creștere	65
4.2.4. Teoria avantajului competitiv	66

Partea a II-a Sistemul agroalimentar românesc în perioada de tranziție

1. Caracteristicile generale ale sectorului agroalimentar în ultimul deceniu al secolului XX	75
1.1. Sectorul agroalimentar din România – evoluții în anii '90	75
1.2. Structura sectorului agroalimentar și calculul principalilor coeficienți	79
1.2.2. Coeficienți orizontali ai ramurilor	82
1.2.3. Gradul de integrare	84
1.2.4. O abordare econometrică a potențialului și a limitelor factorilor creșterii agricole în perioada 1980-1998	85
1.3. Evoluția și starea actuală a determinanților creșterii agricole	101
1.3.1. Capitalul funciar	101
1.3.1.1. Structura fondului funciar pe forme de proprietate, pe forme de exploatare și pe categorii de folosință	102
1.3.1.2. Calitatea capitalului funciar	111
1.3.1.3. Piața funciară	113
1.3.2. Resurse de muncă	115
1.3.3. Capitalul de exploatare	122
1.3.3.1. Capitalul fix	122
1.3.3.2. Consumurile intermediare	126
1.3.4. Eficacitatea alocării resurselor	130
1.3.5. Produsele agroalimentare românești în schimburile internaționale – o analiză a competitivității în cadrul CEFTA	148
Evaluarea competitivității produselor agroalimentare în cadrul țărilor membre CEFTA	153
1.3.6. Politica agrară	159
1.3.6.1. Transformări sistemice și structurale	159
1.3.6.2. Suportul financiar al politicii agricole	169

Bibliografie

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Analiza efectelor politicilor agricole în perioada 1990-1999

Colectiv de autori: Dinu Gavrilescu; Henry Gordon; Emil Teșliuc

CUPRINS

1. Agricultură în tranziție - o evaluare comparativă	1
2. Etapele tranziției	12
2.1. Setea de reformă (Reforma fondului funciar din 1991)	12
2.2. 1992-1996: Frica de reformă „Mâna forte a statului”	14
2.3. După 1997: Momentul adevărului - imperativul reformei	18
3. O evaluare a celor zece ani	23
4. Analiza reformelor agricole din perioada 1997-2000	28
4.1. Rolul central al ASAL	28
4.2. Componentele inițiale	33
4.3. Efectele	35

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Ce politică agricolă trebuie să promoveze România?

Colectiv de autori: Dinu Gavrilesco; Ioan Davidovici; Cristina Cionga;
Gheorghe Hurduzeu

CUPRINS

1. Evaluarea politicilor agricole: restricții și oportunități	1
2. Posibile opțiuni strategice	3
2.1. Formarea și dezvoltarea piețelor concurențiale	4
2.2. Relansarea procesului investițional	8
2.3. Formarea unei structuri agrare performante	12
2.4. Facilitarea procesului de creștere a productivității marginale a resurselor de muncă din zonele rurale	16
Anexe	18

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirișescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Restructurarea statisticii agricole

Autor: Cristina Cionga

CUPRINS

Restructurarea statisticii agricole. Cazul statisticii agricole din România	1
1. Statistica structurii și tipologiei fermelor	1
2. Statistica utilizării terenului	3
3. Statistica producției agricole vegetale	6
4. Statistica viticulturii și cea a pomilor fructiferi	11
5. Statistica efectivelor de animale și a producției animaliere	15
6. Conturile naționale pentru agricultură	23
7. Statistica forței de muncă din agricultură	35
8. Statistica prețurilor agricole	37
9. Modelarea sectorului agricol	43
10. Concluzii	55

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Piața produselor fitosanitare

Autor: Cecilia Alexandri

CUPRINS

Introducere	3
Consumul de pesticide în România.....	4
Oferta de pesticide.....	8
Organizarea serviciului public pentru protecția plantelor.....	12
Rețeaua teritorială de stat pentru protecția plantelor.....	13
Concluzii.....	13
Bibliografie.....	14

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

*Politicile comerciale agricole ale României în fața viitoarelor runde de negocieri
Lucrarea: Redefinirea politicilor agricole comerciale în contextul noilor negocieri OMC
și provocărilor globalizării*

Autor: Mirela Rusali

CUPRINS

1. Introducere	3
2. Interese și opțiuni ale țărilor CEE pentru viitoarele negocieri OMC	4
2.1. Privire generală	4
2.2. Similarități și deosebiri	4
2.3. Repere ale noii agende de negocieri pentru țările CEE	9
3. Negocierile OMC în condițiile globalizării	15
3.1. Evoluții recente	15
3.2. Contribuția OMC la guvernarea globală	16
3.3. Perspective ale viitoarelor runde OMC	21
4. Concluzii	22

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Abordări teoretico-metodologice privind structurile sociale rurale

Coordonator: Violeta Florian

Autor: Monica Tudor

CUPRINS

1. Introducere	2
2. Clasele sociale	5
Elitele	6
3. Sistemele de clase	6
4. Sistemele de distribuție	9
5. Sistemele de clase in societățile moderne	10
5.1. Sistemul de clase politice	10
5.2. Sistemele claselor de proprietate	11
5.3. Sistemul claselor profesionale	12
5.4. Sistemul de clase educaționale	16
5.5. Sistemul de clase etnice, rasiale și religioase.....	17
5.6. Sistemul de clase sexuale	18
5.7. Sistemul claselor de vârstă	18

6. Structura pe clase a spațiului rural românesc	19
6.1. Sistemul claselor de proprietate din spațiul rural	19
6.2. Sistemul claselor profesionale rurale	20
6.3. Sistemul claselor educaționale rurale	22
6.4. Sistemul claselor de vârstă în spațiul rural	23
Bibliografie	25

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

*Proiectarea și evaluarea costurilor sistemelor integrate de administrare
a politicilor PAC (IACS).*

Autor: Cristian Kevorkian

CUPRINS

1. Monitorizarea susținerii fermierilor	1
2. Sistemul de identificare a parcelelor	2
3. Identificarea electronică a animalelor	5
4. Relația IACS – Agenția de Plăți	6
5. Arhitectura IT pentru administrare și control	8
6. Posibile schimbări în abordarea problemelor de administrare și control	9
7. Concluzii	10

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Restructurarea piețelor principalelor produse agroalimentare
Restructurarea pieței cărnii

Autor: Minodora Moldovan

CUPRINS

1. Caracteristici și particularități ale pieței cărnii	2
1.1. Organizarea și funcționarea pieței cărnii până în 1990	2
1.2. Evoluția pieței cărnii în perioada de tranziție	3
1.2.1. Oferta de carne	4
1.2.2. Cererea și consumul de carne	7
2. Comerțul exterior	8
3. Agenți economici și canale de distribuție	13
4. Prețurile	18
5. Competitivitatea pieței cărnii	20
6. Coordonate ale restructurării pieței cărnii în vederea aderării la U.E	23
6.1. Politica UE în sectorul cărnii	23
6.2. Restructurarea sectorului de carne în România	25

Bibliografie

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Sfecla de zahăr - studiu de caz

Autor: Iuliana Ionel

CUPRINS

1. Piața zahărului în România	2
1.1. Scurt istoric al sfeclii de zahăr	2
1.2. Situația actuală a sfeclii de zahăr	2
1.2.1. Suprafețe, producții, prețuri și costuri ale sfeclii de zahăr	2
Graficul 1: Scăderea suprafețelor și a producției totale de sfeclă de zahăr	3
1.2.2. Prețurile sfeclii de zahăr, la poarta fermei	3
Tabelul 1: Prețurile sfeclii de zahăr practicate de fabrici în perioada 1990-2000	3
Tabelul 2: Costuri de producție pentru sfeclă în anul 2000 - studiu de caz (EURO) ..	5
1.3. Producția și importul de zahăr	5
Tabelul 3: Producția de zahăr în perioada 1990-2000 (mii tone)	5
Tabelul 4: Importul de zahăr al României în perioada 1990-2000	6
Caseta 1: Acordurile României ce includ prevederi în comerțul cu zahăr	6
Graficul 2: Prețul zahărului CIF (US\$/tonă)	7

Graficul 3: Consumul de zahăr în Uniunea Europeană și unele țări candidate	8
Graficul 4: Structura surselor consumului de zahăr (mii tone)	8
Graficul 5: Gradul de autoaprovizionare cu zahăr in Uniunea Europeană și unele țări candidate	9
Caseta 2: Tendințe ai practici pe piața mondiala a zahărului	9
2. Scenarii de autoaprovizionare cu zahăr si costurile implicate ale acestora	10
2.1. Ipoteze asumate	10
2.2. Scenarii propuse.....	10
Tabelul 5: Scenarii propuse	10
2.3. Costurile implicate ale autoaprovizionării cu zahăr conform scenariilor propuse	11
Tabelul 7: Costurile autoaprovizionării cu zahăr	11
2.4. Cine pierde și cine câștigă în cadrul scenariilor propuse?	11
Tabelul 7: Cine pierde și cine câștigă în cadrul scenariilor propuse?	12
Tabelul 8: Ponderea costurilor autoaprovizionării cu zahăr în bugetul MAAP (mil. EURO)	12

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Efectele adoptării politicii agricole comunitare asupra bunăstării

Autori: Cecilia Alexandri; Cornelia Alboiu

CUPRINS

Introducere	1
Consumul și cererea alimentară - evoluții după un deceniu de tranziție	1
Metodologie	4
Descrierea scenariilor.....	7
Analiza rezultatelor.....	10
Concluzii.....	15
Bibliografie	16
Anexa	17

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

*Convergențe legislative și instituționale ale sectorului agroalimentar în perspectiva integrării
în Uniunea Europeană*

Colectiv de autori: Daniela Giurcă; Jacqueline Leonte; Camelia Șerbănescu; Mirela
Rusali; Victoria Burtea; Mihaela Luca; Cristian Kevorchian; Gheorghe
Hurduzeu; Constantin Leonte

CUPRINS

Introducere	1
Capitolul 1. PAC și politica agricolă românească	1
1.1. Politica Agricolă Comună (PAC)	1
1.2. Politica agricolă românească	10
Capitolul 2. Convergențe legislative actuale	18
Capitolul 3. Amendamente legislative necesare	24
3.1. Legislație privind introducerea unor noi mecanisme	24
3.2. Legislație privind eliminarea unor mecanisme neconcordante existente	29
Capitolul 4. Armonizarea instituțională necesară implementării PAC	32
4.1. Culturi în teren arabil	32
4.2. Carne de vită	39
4.3. Carne de pasăre	44

4.4. Ouă	46
4.5. Carne de oaie	48
4.6. Lapte și produse lactate	51
4.7. Pește și produse din pește	67
4.8. Legume și fructe proaspete	80
4.9. Legume și finețe procesate	85
4.10. Hamei	92
4.11. In și cânepă	93
4.12. Vin și băuturi alcoolice	95
4.13. Zahăr	104
4.14. Viermi de mătase	115
Bibliografie	119

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Restructurarea piețelor principalelor produse agroalimentare
Restructurarea pieței laptelui

Autor: Mariana Grodea

CUPRINS

1. Particularități ale pieței laptelui - starea actuală	1
2. Competitivitatea pieței laptelui - situație și perspectivă	3
2.1. Evaluarea competitivității	3
2.2. Competitivitatea pieței laptelui prin prisma utilizării coeficienților de protecție: Coeficientul de protecție nominală (CPN) și Coeficientul de protecție efectivă (CPE)	7
2.2.1. Cadrul general	7
2.2.2. Metodologie	11
2.2.3. Rezultate	12
2.2.4. Concluzii	15
3. Cerințe derivate din Acordul de Asociere la UE privind producția de lapte	16
3.1. Prevederile politicii Uniunii Europene în sectorul laptelui.....	16
3.2. Modificări necesare în politica românească în cadrul sectorului lapte	20
Anexe	22
Bibliografie	25

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

*Restructurarea piețelor principalelor produse agroalimentare
Piața legumelor și a fructelor*

Autor: Ioana Roman

CUPRINS

1. Elementele definitorii ale pieței interne de legume și fructe	
1.1. Producții și randamente la legume și fructe	2
1.2. Evoluția consumului de legume și fructe	4
1.3. Prețurile principalelor produse horticoale	5
2. Situația comerțului exterior cu legume și fructe	6
3. Competitivitatea pieței legumelor și fructelor	7
3.1. Filierile comerciale ale produselor horticoale	7
3.2. Premise ale restructurării pieței legumelor și fructelor	10
Anexe	12
Bibliografie	16

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Restructurarea piețelor principalelor produse agroalimentare
Restructurarea piețelor cerealelor

Autor: Elena Sima

CUPRINS

Introducere

1. Semnificația cerealelor în economia României	2
1.1. Tradiție și continuitate în cultivarea cerealelor	2
1.2. Oferta ecologică și cultura cerealelor	3
1.3. Cererea și oferta de cereale și produse cerealiere	5
1.4. Politica produselor cerealiere	12
1.5. Perspectiva produselor cerealiere românești	13
2. Organizarea comună de piață pentru cereale în Uniunea Europeană	14
2.1. Politica Agricolă Comună (PAC) și sistemul Organizării Comune de Piață (OCP)	15
2.2. Evoluția mecanismului de intervenție a OCP pentru cereale	17
2.3. OCP pentru cereale în contextul extinderii Uniunii Europene	18
3. Reorganizarea pieței cerealelor din perspectiva aderării României la UE	20

3.1. Extinderea UE pe principiul integrării variabile	21
3.2. Integrarea agriculturii românești în structurile agrare europene	22
3.3. Integrarea pieței cerealelor românești în sistemul OCP	23
Concluzii	24
Bibliografie	26
Anexe	28

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Evoluția gospodăriei rurale
(anchetă de teren)

Autor: Marioara Rusu

CUPRINS

Introducere	4
1. Aspecte metodologice	4
2. Populație, ocupare, venituri	5
3. Proprietate, exploatare, tranzacții funciare	8
4. Producția agricolă și utilizarea factorilor de producție	12
5. Comercializare și autoconsum	16
6. Investițiile în gospodăriile rurale	16
7. Antreprenorii agricoli	17
8. Perceperea măsurilor programului ASAL	19
Concluzii	20
Bibliografie	21

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Competitivitatea produselor agroalimentare românești pe piețele internaționale

Colectiv de autori: Daniela Giurcă; Camelia Șerbănescu; Gheorghe Hurduzeu

CUPRINS

1. Competitivitatea internațională	2
1.1. Competiția și competitivitatea: delimitări conceptuale	2
1.1.4. Dezvoltări teoretice: de la avantaje comparative la modelul avantajelor competitive	6
2. Principalii indicatori de comensurare a competitivității	21
2.1. Indicatorii susținerii agriculturii	21
2.2. Indicatorii avantajului comparative	24
2.2.1. Costul resurselor interne	24
2.3. Indicatori ai competitivității externe	26
2.4. Analizarea competitivității după metoda clasificărilor	27
2.5. Evaluarea schimburilor comerciale externe ale României	29
2.6. Produsele agroalimentare românești în schimburile internaționale - o analiză a competitivității în cadrul CEFTA	34
2.7. Evaluarea competitivității produselor agroalimentare în cadrul țărilor membre CEFTA	37
3. Câteva concluzii	41

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Piața furajelor

Autor: Minodora Moldovan

CUPRINS

Introducere	1
1. Dimensiunea și volumul bazei furajere	3
1.1. Suprafața de pășuni, fânețe , culturi furajere	3
1.2. Producția de foraje	4
2. Valorificarea actuală a producției de furaje în producția animală	6
2.1. Efective de animale	6
2.2. Performanțele productive animaliere asigurate genetic și cele curente	7
2.3. Utilizarea furajelor în producția animală	8
3. Necesarul de furaje în corelație cu nivelul productiv al animalelor	9
Anexe	12

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Piața semințelor certificate

Autor: dr. ing. Valeriu Sima

CUPRINS

Introducere

1. Definirea termenilor de specialitate	3
2. Legislația semințelor și materialului săditor în România	4
3. Achiziția, condiționarea și comercializarea semințelor certificate	7
3.1. Declinul comercializării semințelor certificate	7
3.2. Diversificarea agenților economici și a canalelor de distribuție	8
3.2.1. S.C. SEMROM S.A	9
3.2.2. Saaten-Union România S.R.L	12
4. Corelația standardizare-calitate-certificare pe piața semințelor certificate	13
4.1. Calitatea producției și caracteristicile acesteia	15
4.2. Certificarea calității	18
4.3. Certificarea calității în unele țări dezvoltate	21
5. Piața semințelor și politica dobânzilor bancare	25
5.1. Politica de creditare	28

5.2. Subvenționarea semințelor certificate	29
Concluzii	32
Bibliografie	33
Anexe	35

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Piața funciară: caracteristici și note dominante

Autor: Mariana Virginia Lupu

CUPRINS

1. Relații de proprietate – evoluție	1
2. Structuri, relații și procese economice: caracteristici și note dominante - studii de caz privind piața funciară	2
3. Cadrul legislativ	9
4. Concluzii	18

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Competitivitatea potențială a agriculturii organice

Autor: dr. ing. Elena Sima

CUPRINS

Introducere

1. Delimitări conceptuale	2
1.1. Agricultură organică (ecologică)	3
1.2. Organismele Modificate Genetic (OMG)	6
2. Agricultură organică în Uniunea Europeană	9
2.1. Politica Agricolă Comună pe drumul de la cantitate la calitate	10
2.2. Extensificarea producției	15
2.3. Ferma organică în Uniunea Europeană	19
3. Agricultură organică din perspectiva aderării României la UE	21
3.1. Limite și perspective ale dezvoltării agriculturii organice românești	21
3.2. Calitatea produselor agricole și agroalimentare	24
Concluzii	25
Bibliografie	26
Anexe	28

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Piața îngrășămintelor chimice și organice

Autor: dr. ing. Elena Sima

CUPRINS

Introducere

1. Delimitarea tipologică a îngrășămintelor chimice și organice	2
1.1. Îngrășămintele chimice simple cu macroelemente	3
1.2. Îngrășămintele chimice cu microelemente	3
1.3. Îngrășămintele chimice complexe și mixte	3
1.4. Îngrășămintele organice naturale	4
2. Oferta de îngrășămintă chimice și organice	6
2.1. Producția de îngrășămintă chimice la nivel mondial	6
2.2. Producția internă de îngrășămintă chimice	7
3. Cererea și consumul de îngrășămintă chimice și organice	8
3.1. Consumul de îngrășămintă chimice pe plan Mondial	8
3.2. Cererea și consumul de îngrășămintă chimice în România	8
3.3. Consumul de îngrășămintă organice naturale în România	9
4. Comerțul românesc cu îngrășămintă chimice	11

4.1. Importul de îngrășăminte chimice	11
4.2. Exportul de îngrășăminte chimice	11
4.3. Prețurile îngrășămintelor chimice	11
5. Liberalism și intervenționism pe piața îngrășămintelor chimice	12
5.1. Politicile de creditare	12
5.2. Subvenționarea inputurilor	13
6. Limite și perspective în utilizarea îngrășămintelor chimice	16
6.1. Indicatorul echilibrului îngrășămintelor	17
6.2. Echilibrul azotului	19
6.3. Protecția mediului și perspectivele utilizării îngrășămintelor	19
Concluzii	20
Bibliografie	21
Anexe	22

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Produsele și serviciile sanitare veterinare

Autori: Mariana Grodea; Titel Iordan

CUPRINS

Introducere

1. Stadiul actual al restructurării și privatizării sistemului sanitar veterinar în România	3
Cadrul legal și reforma instituțională	3
2. Acțiuni sanitare veterinare de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale, de prevenire a transmiterii de boli de la animale la om și de protecție a mediului	6
2.1. Activități sanitare veterinare obligatorii finanțate din credite bugetare alocate prin MAAP	6
2.2. Acțiuni de supraveghere sanitară veterinară obligatorie în funcție de antecedentele epizootice	8
2.3. Acțiuni de profilaxie sanitară veterinară specifică obligatorie	8
2.4. Expertiza sanitară veterinară a produselor de origine animală și a furajelor pentru apărarea sănătății publice și sănătății animalelor	9
2.5. Acțiuni sanitare veterinare obligatorii care să fie finalizate de către agenții economici și proprietarii private	9

3. Sistemul sanitar veterinar din România în perspectiva aderării la Uniunea Europeană	11
3.1. Condiții necesare pentru aplicarea legislației	11
3.2. Protecția consumatorului - introducere general	14
3.3. Regulamentele sanitare veterinare și exporturile românești către Uniunea Europeană	16

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Calitatea vieții rurale – aspecte regionale

Coordonator: Violeta Florian

Autor: Simona Lubienieșchi

CUPRINS

Introducere	1
1. Caracteristicile eșantionului de gospodării anchetate	2
2. Forță de muncă și șomajul	3
3. Veniturile gospodăriei	5
4. Activități economice	6
5. Activitățile agricole	7
6. Piețe	11
7. Oportunități	12
8. SAPARD	14
9. Caracteristicile afacerilor anchetate	15
10. Manageri și proprietari	16
11. Piețe	16
12. Probleme în vânzarea produselor	18

13. Forța de muncă	18
14. Acordarea de asistență	19
15. Credite	20
16. Dezvoltarea viitoare	21
17. Bibliografie	24

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Reforma pieței cerealelor

Autori: Dinu Deaconescu; Iuliana Ionel

CUPRINS

1. Introducere	3
2. Sistemul certificatelor de depozit în România	5
2.1. Cadrul general, modelul propus, probleme cu care se confruntă sistemul certificatelor de depozit și rezultatele așteptate	5
2.1.2. Modelul propus, probleme cu care se confruntă sistemul certificatelor de depozit și rezultate așteptate	7
2.1.3. Rezumat	8
3. Sistemul de gradare al cerealelor în România	9
3.1. Cadru general, măsuri propuse, probleme cu care se confruntă sistemul de gradare și rezultatele așteptate	9
3.1.1. Cadru general	9
3.1.2. Modelul propus	10
3.1.3. Probleme cu care se confruntă Sistemul de gradare al cerealelor și rezultatele așteptate	11
3.1.4. Rezumat	11

4. Organizații interprofesionale pentru cereale în România	12
4.1. Cadru general, Modelul propus, Probleme cu care se confruntă OIC și rezultatele așteptate	12
4.1.2. Modelul propus pentru organizațiile interprofesionale de cereale	12
4.1.3. Probleme cu care se confruntă OIC și rezultatele așteptate	12
3.1.4. Rezumat	16
5. Reforma	16
5.1. Cadru general, Măsuri propuse, Probleme cu care se confruntă sectorul semințelor certificate și rezultatele așteptate	16
5.1.1. Cadru general. Măsuri propuse	16
5.1.2. Măsuri luate și rezultatele așteptate	16
5.1.3. Rezumat	20

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Privatizarea - vector determinant al compatibilizării cu structurile agroalimentare din UE

Colectiv de autori: Gabriel Ioniță; Daniela Giurca; Jacqueline Leonte

CUPRINS

1. Situația sectorului de producție și prelucrare în decembrie 1996	1
1.1. Situația generală a agriculturii	1
1.2. Principalele sub-sectoare, caracteristici principale.....	1
1.3. Statut financiar, impact fiscal	3
1.4. Situația sectorului privat și necesitățile restructurării sectorului de stat	4
2. Dispozițiile ASAL privind privatizarea	4
2.2. Obiective și termene limită	6
2.2.1. Obiective ale privatizării înainte de aprobarea de către Board-ul Băncii	6
2.2.2. Obiective ale privatizării pentru faza de implementare (post-Board)	6
3. Implementarea	8
3.1. Complexe de animale (porci și păsări)	8
Rezultate	10
3.2. Sectorul de depozitare a cerealelor	11

Rezultate (studii de caz)	12
3.3. Companii prestatoare de servicii pentru agricultură	13
Rezultate	14
3.4. Societățile care comercializează semințe	14
Rezultate	14
3.5. Fermele de stat (fostele IAS-uri); concesiunea terenului	15
4. Investitori strategici	16
4.1. TEC-MIACO (București)	16
4.2. Agricola International Bacău	17
4.3. Rompac International	17
4.4. Broadhurst Investments	17
4.5. INTERAGRO S.A.	18
5. Concluzii	19

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Dinamica comportamentului comercial al gospodăriilor rurale

Autor: Emil Teșliuc

CUPRINS

Introducere	1
1. Economia României: prezentare a realităților	2
1.1. Performanța macroeconomică	2
1.2. Performanța sectorială	4
1.3. Sectorul gospodăriilor în timpul reformelor sectorului agricol	4
2. Veniturile și bunăstarea obținute în mediul rural în perioada 5 programului ASAL	
2.1. Venit, consum și aport caloric	5
2.2. Sărăcia și tendințele inegalității	8
2.3. Corelații ale consumului populației pe echivalent adult	10
2.4. Active Ruralev	11
3. Protejarea gospodăriilor rurale împotriva sărăciei	16
3.1. Cheltuielile sociale la o primă privire	16
3.2. Sistemul de protecție socială: extindere, acoperire și capacitate de a-i asista pe săraci	18

3.3. Măsuri sociale legate de reformele agricole: subvenția la pâine	20
3.4. Ajustarea pensiilor țăranilor	22
4. Impactul programului ASAL asupra integrării țăranilor pe piață ASAL asupra integrării țăranilor pe piață	23
4.1. Constituirea șeptelului	23
4.2. Dinamica vânzărilor celor patru "Mărfuri de importanță națională"	26
4.3. Ce s-a întâmplat cu vânzările de produse agricole?	27

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Tema de cercetare:

Competitivitatea unor ramuri industriale - repere pentru strategii de dezvoltare -

Coordonator: Mihaela Cimpoeașu, CPIII

Colectiv de autori: Mihaela Cimpoeașu, CPIII; Mihaela Nona Chilian, CPIII; Florin Cojanu; Cristina Neculai; Mihaela Lidia Ionescu

CUPRINS

Competitivitatea unor ramuri industriale - repere pentru strategii de dezvoltare – sinteză documentară	1
Studiu de caz - industria alimentară	18

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Tema de cercetare:

Conturarea profilului industrial al regiunilor în perspectiva aderării României la Uniunea Europeană. Competitivitatea unor ramuri industriale - repere pentru strategii de dezvoltare -

Coordonator: dr. Păuna Carmen Beatrice, CPII

Colectiv de autori: dr. Carmen Beatrice Păuna, CPII; Ileana Dumitrescu, CPIII; dr. Gabriela Frentz; conf. univ. dr. Dorin Jula, CPI; prof. univ. dr. Luminița Constantin; conf. univ. dr. Dorel Ailenei; Valentin Râmboacă

CUPRINS

Introducere	3
Capitolul 1. Repere metodologice – utilizarea analizei input-output pentru studierea ...	9
Capitolul 2. Structura și repartizarea teritorială a ramurilor industriale în țara noastră	25
Capitolul 3. Studiu de caz – zona munților Apuseni	92

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Tema de cercetare:

Starea societății românești.

Probleme și riscuri în societatea românească și politici sociale de răspuns.

Sărăcie și riscuri în societatea românească contemporană

Coordonator: prof. univ. dr. Cătălin Zamfir

Colectiv de autori: prof. univ. dr. Cătălin Zamfir; prof. univ. dr. Ioan Mărginean; Daniel Arpinte, CS; Laura Bălănescu, CS; Adrian Dan, CPIII; Cristina Doboș, CS; Lucian Pop, CP III; Dr. Marian Preda, CPIII; Simona Preda, CS; Mihnea Preotesi, CS; Cristina Raicu, CS; Monica Șerban, CS; dr. Gheorghe Socol, CP I; dr. Mariana Stanciu, CP II; Bogdan Voicu, CPIII; Mălina Voicu, CPIII; Simona Vonica-Răduțiu, CS

CUPRINS

Introducere	2
Rezumat	3
Partea I: Sărăcia: dimensiuni, surse, grupuri de risc	6
Capitolul 1. Explozia sărăciei în România	6
Gradul de sărăcie	6
Deficitul actual de venituri este amplificat de deficitul acumulat al condițiilor de viață	7
Dimensiunea temporală a sărăciei	7

Sărăcia în România: sărăcia unei societăți moderne de tip european intrată într-o criză economică severă și persistentă	8
Capitolul 2. Profilul sărăciei: grupuri cu vulnerabilitate ridicată	10
a. Copii, tineri, familii cu mulți copii	10
b. Familii monoparentale	10
c. Familii de șomeri	10
d. Familii de agricultori	10
e. Familii de pensionari	11
f. Familii fără locuință	11
g. Populația de romi	11
h. Tinerii excluși de pe piața muncii și lipsiți de beneficiile asociate	12
i. Copiii abandonați	12
Capitolul 3. Sărăcia: cauze și factori	14
A. Sărăcia indusă de criza economică	14
1. Căderea economiei	14
2. Efectul căderii economiei asupra standardului de viață	15
B. Sărăcia distribuțională	17
1. Creșterea inegalității economice	17
2. Sursele creșterii inegalității economice	18
a. Funcționarea departe de normalitate a economiei de piață	18
b. Creșterea inegalităților salariale	18
c. Extinderea economiei subterane	19
d. Impozitarea accentuată a segmentului sărac	20
e. Creșterea inegalității zonale	20
f. Corupția, birocrăția, ineficienta administrației publice	20
g. Criminalitatea și speculațiile frauduloase	21
h. Politica de reparații a nedreptăților produse de regimul socialist	22

C. Sărăcia redistribuțională	22
Capitolul 4. Sărăcia actuală: sursă a adâncirii sărăciei și a vulnerabilității viitoare	24
a. Deprecierea/subdezvoltarea capacităților umane necesară unei vieți prospere	24
b. Scăderea nivelului de educație	24
c. Erodarea valorilor muncii și demoralizarea	25
d. Condiții de viață inadecvate pentru copii	25
e. Criza locuirii	26
f. Formarea de pungi de sărăcie	26
g. Consolidarea economiei subterane cu dificultățile ei de reconversie în economie normală	26
Partea a II-a: Politica antisărăcie	27
Capitolul 5. Politica antisărăcie: evaluare	27
Ignorarea politică a problemei sărăciei	27
Tranziția: reformă economică cu șoc social	27
A. Finanțarea politicilor sociale	27
Nivelul transferurilor sociale directe către populație	29
B. Configurația politicilor antisărăcie	29
1. Protecția socială de tip asiguratoriu/ contributiv	29
2. Protecția socială de tip noncontributiv	30
C. Descentralizarea: instrument al creșterii eficienței politicii sociale sau modalitate de retragere a statului din responsabilitățile sale de protecție socială?	34
Concluzie: Deficitul de politică socială ca sursă distinctă a exploziei sărăciei	35
Capitolul 6. Direcții majore de acțiune	37
I. Principii generale	37
II. Politica economică	37
III. Politica socială	38
Cărți, studii și rapoarte care abordează problematica sărăciei în România	43

Principiile de organizare ale sistemului național public unitar de asistență socială	
Cadru general	4
Sistemul național al serviciilor de asistență socială	7
I. Principii de organizare	7
II. Organizarea sistemului național de servicii de asistență socială	9
A. Serviciile de asistență socială comunitară	9
B. Sistemul de asistență socială la nivel județean	12
B1. Serviciul social al Consiliului județean	12
B2. Direcția de asistență socială județeană a MMSS	12
B.3. Sistemul de asistență socială la nivel național	13
Indicatori ai descentralizării	
Cadru legislativ	5
Indicatori ai eficienței autorităților locale	9
Anexa I	11
Anexa II	13
Tranziția postcomunistă – o situație de incertitudine	1
1. Caracterul unic, de eveniment neașteptat al căderii comunismului în Europa Centrală și de Vest	3
2. Lipsa unui model	4
3. Noi actori, noi identități	8
<i>Analiza-diagnoză a problemelor sociale</i>	
<i>Identificarea principalelor probleme din societatea românească</i>	<i>1</i>
a. Erodarea rapidă a mării majorități a veniturilor	1
b. Creșterea rapidă a polarizării veniturilor	5
c. Importante procese de dezagregare socială	5
Concluzii	7
Riscuri ale societății românești	
1. Considerații ale societății românești	1

2. Evaluarea riscurilor	2
3. Considerații metodologice asupra metodei Delphi	4
3.1. Definiții și utilizare	4
3.2. Designul metodei Delphi	5
3.3. Delphi creion-hârtie vs. Delphi on-line	7
3.4. Delphi în analiza politicilor sociale	8
4. Obiectivele cercetării	9
5. Metodologia propusă	10
Bibliografie	13

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Tema de cercetare:

Analiza comparativă a politicilor sociale din România - țări în tranziție - țările UE

Coordonator: Ioan Mărginean

Colectiv de autori: Ioan Mărginean; Daniel Arpinte; Laura Bălănescu; Ciprian Bădescu;
Cristina Doboș; Adina Mihăilescu; Simona Preda; Mihnea Tudor
Preotesi; Cristina Raicu; Mariana Stanciu; Mihaela Teodorescu.
Studiu elaborat pentru Comisia Antisărăcie și Promovare a Incluziunii
Sociale

CUPRINS

Introducere

Impactul politicilor sociale asupra dezvoltării societății	3
Capitolul 1. Finanțarea politicilor sociale în UE, România și alte țări candidate la aderare în UE	7
Capitolul 2. Cheltuielile sociale în UE, România și alte țări candidate la aderare în UE	14
Concluzii: Necesitatea valorificării potențialului de dezvoltare al politicilor sociale	19
Anexă	25
Bibliografie	31

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Tema de cercetare:

Diagnoza anuală a calității vieții în România

Coordonatori: Ioan Mărginean; Ana Bălașa

Colectiv de autori: Ana Bălașa; Sorin Cace; Mihai Dumitru; Ioan Mărginean; Adina Mihăilescu; Iuliana Precupețu; Ana Măria Preoteasa; Mariana Stanciu; Gheorghe Socol; Laureana Urse; Cătălin Zamfir; Raluca Popescu

CUPRINS

Prefață

Evoluția tematicii calității vieții - o analiză sociologică	1
Semnificația cercetărilor de calitate a vieții	13
1. Începuturile cercetărilor de calitate a vieții	13
2. Calitatea vieții și indicatorii sociali	23
3. Noua perspectivă asupra socialului introdusă de cercetările referitoare la calitatea vieții	41
Viața de familie	54
Structuri agrare și calitatea vieții în mediul rural	86
Standardul de viață al populației	133
1. Premise actuale ale structurării unor modele de consum în România	133
2. Costurile sociale în perioada de tranziție	154
Timpul liber și calitatea vieții	182

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Tema de cercetare:

Noile clase sociale și stiluri de viață 2001 - I-

Autor: dr. Laureana Urse, CSI

CUPRINS

1. Clasele sociale: definiții, puncte de vedere referitoare la formarea, dezvoltarea, caracteristicile și rolul lor	1
Concepția marxistă asupra claselor	1
Postmarxismul și clasele sociale	5
Clase – status	9
Puncte de vedere românești din prima jumătate a secolului XX	14
2. Clasele sociale din România în perioada regimului comunist	24
Trecerea la comunism și formarea unei noi structuri de clasă	24
Formarea structurii de clasă comuniste în România	27
Puncte de vedere ale sociologilor cu privire la structura de clasă în România	36
Modernizarea și structura de clasă	40
Omogenizarea, diferențierea și relațiile dintre clase	47
3. Postcomunismul și restructurarea de clasă în România	54
Schimbări cu efecte directe asupra structurii de clasă	58

Structura de clasă rezultată din autoplasare	63
Bibliografie selectivă.....	72

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Tema de cercetare:

*Evaluarea stării sociale în România. Situația societății românești:
probleme, riscuri, direcții de dezvoltare*

Autor: dr. Ștefan Ștefănescu

CUPRINS

Cuprins	1
Monitorizarea cercetării științifice prin documentare on line	2
1. Obiective	2
2. Metodologie de operare	2
Metodologia comparării unor eșantioane bazate pe criterii diferite de selecție - Ajustarea eșantioanelor de romi	5
1. Introducere	5
2. Formularea problemei	6
3. Modificarea unor coduri în eșantionul E92	6
4. Compatibilitatea variabilelor de selecție	7
5. Selecția pe zone geografice	9
6. Detalii privind eșantioanele R92 si R98	12
7. Ajustarea eșantionului R92	14

8. Eșantioane compatibile pe regiuni si tip de localitate	16
9. Validarea experimentală a procedurii PPAE	18
10. Alte variante de abordare	24
11. Concluzii	25
Studiu asupra extinderii coeficientului Gini în cazul repartițiilor continue -	
Măsurarea inegalității sociale si a gradului de sărăcie dintr-o populație data	27
1. Criterii privind măsurarea inechității	27
2. Indicatorul Gini în cazul discret	30
3. Indicatorul Gini pentru repartiții continue	31
4. Măsurarea inegalității sociale	34
5. Concluzii finale	38
O metodologie de colectare electronică a datelor	40
1. Introducere	40
2. Proiectarea unui chestionar CET	40
3. Verificarea automată a chestionarului CET	45
4. Programe de prelucrarea informației	46
5. Studiu de caz	46
6. Bibliografie	48

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Tema de cercetare:

Diagnoze de valori, trăsături și relații etnice în cadrul comunității elene din România

Autor: dr. Gârlan Mictat, CS III

CUPRINS

Introducere	1
Capitolul 1. Aspecte teoretice	8
1.1. Concepte și orientări în psihosociologia etnică	8
1.2. De la diagnoza psihosocială a personalității la abordarea personalistă a etnicității	21
Capitolul 2. Modelul de cercetare	34
2.1. Obiective, ipoteze și principii	34
2.2. Subiecți și eșantionare	37
2.3. Cadru metodologic	43
2.4. Procedee și parametrii de prelucrare statistică	64
Capitolul 3. Diagnoze de valori, trăsături și relații etnice în cadrul comunității elene din România	70
3.1. Scurt istoric	70
3.2. Analiza de relații	76
3.3. Analiza de trăsături	80

3.4. Analiza de stiluri	90
Capitolul 4. Concluzii și sinteze	95
Bibliografie	101
Anexa 1 Distribuția empirică a itemilor de cercetare pe total eșantion	102
Anexa 2 Distribuția empirică a itemilor de cercetare pe eșantioane etnice	103
Anexa 3 Praguri de semnificație statistică pe comunități etnice	104

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Tema de cercetare:

*Influența politicilor școlare asupra proceselor de modernizare în parametrii europeni din
România, 1848-2000*

Autori: Narcisa Fornea; Dan Constantin Rădulescu

CUPRINS

1. Introducere

1.1. Definirea și importanța conceptului de educație	1
1.2. Scopul și semnificația temei	2
1.3. Termeni - cheie	2
1.4. Cercetarea se derulează, între anii 20001-2002, ca temă de plan a institutului	3
1.5. Etapele cercetării	3
1.5.1. Faza 1 (Anul 2001)	3
1.5.2. Faza 2 (Anul 2002)	3
1.6. Originalitatea și elementele de noutate	4
1.6.1. Beneficiarii temei de cercetare	4
1.6.2. Forma de finalizare	5
1.6.3. Metodologia de abordare a temei de cercetare	5
1.6.4. Abordarea de desfășurare	5

1.6.5. Abordarea sociopedagogică	5
1.7. Obiective și ipoteze ale cercetării	10
1.8. Consumuri materiale, răspunderi membrii colective	11
1.9. Concluzii preliminare introducere	11
2. Aspecte istorice privind politicile sociale românești de promovare a accesului la educație, 1848-2000	1
2.1. Cadrul istoric general	1
2.2. Acumulări înregistrate de învățământul din România înainte de 1848	4
2.3. Învățământul din România 1848-1900	6
2.4. Învățământul românesc	15
Concluzii preliminare	53

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETȚII

Tema de cercetare:

Percepții ale problemelor sociale și programe de intervenție în România

Coordonator: Mălina Voicu

Colectiv de autori: Cristina Băjenaru; Dana Nițulescu; Ruxandra Noica; Monica Șerban;
Bogdan Voicu; Mălina Voicu

CUPRINS

Nevoia de locuințe în România	9
Amenajarea și planificarea orașului, componente esențiale ale dezvoltării comunităților urbane de locuire	37
Administrație publică și politici sociale	55
Între suport declarativ și respingere efectivă - atitudinea față de impozite în România în perioada de tranziție	67
Sustenabilitatea unor soluții de relansare a învățământului rural: descentralizarea și marketizarea	81
Migrația circulatorie externă pentru muncă - un răspuns la problemele sociale ale României în tranziție?	93
Egalitate, inegalitate și roluri tradiționale - O analiză comparativă a valorilor implicate în legitimarea politicilor de suport pentru femei în țările europene	122
Bibliografie	134

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Tema de cercetare:

Impozitul pe venitul global. Efecte asupra nivelului de trai al populației din România

Coordonator: drd. Simona Ilie

Colectiv de autori: drd. Simona Ilie (coordonator); drd. Mihaela Teodorescu; Eugenia
Glomnicu; Mircea Dumitrana; Cristina Doboș

CUPRINS

Introducere	2
Abordarea teoretică	3
Istoric al IVG și comparații internaționale	6
Practica IVG	17
A. Alte țări	17
B. România	23
Argumente pro	27
Argumente contra	27
Bibliografie	31

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Tema de cercetare:

Legislație, instituții și practici privind asigurarea calității ofertei de bunuri și servicii pentru populația din România. Problema cheltuielilor de întreținere obligatorii ale rezidenților la bloc

Coordonator: dr. Mariana Stanciu

Colectiv de autori: dr. Mariana Stanciu; dr. Adina Mihăilescu; Simona Ilie; Gabriela Neagu.

CUPRINS

1. Construirea de locuințe la bloc din anii socialismului	3
2. Criza locuirii la bloc din anii '90	6
3. Semnale în presa românească privind acutizarea problemei cheltuielilor obligatorii ale familiei care locuiește la bloc	7
4. Metoda de cercetare	11
5. Caracteristici sociodemografice ale gospodăriilor urbane românești și veniturile acestora, în anul 1999	13
6. Cheltuielile de consum și tendințele structurilor consumului de bunuri și servicii ...	16
7. Percepții ale populației asupra calității vieții, în datele ICCV	22
8. Calitatea locuirii în anii tranziției	30
9. Consumul de energie al românilor	35
10. Evoluția unor cheltuieli obligatorii ale familiei care locuiește la bloc, în anii '90	37

10.1. Cheltuielile de întreținere a locuinței	37
10.2. Cheltuielile pentru alimentarea cu energie electrică	38
10.3. Scăderea la nivel național a indicatorilor privind consumul de utilități casnice	39
10.4. Cheltuielile pentru plata serviciului telefonic	40
10.5. Evoluția unor cheltuieli obligatorii din bugetul unei familii, în raport cu nivelul de subzistență calculat de ICCV, în perioada 1990-2000	41
Concluzii	43
Bibliografie	62

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Tema de cercetare:

Reușita în carieră - factor al calității vieții

Autori: dr. Maria Moldoveanu, CSI; Luminița Ionescu

CUPRINS

Capitolul 1. Problemele carierei, din perspectiva calității percepute a vieții – considerații teoretice	5
Capitolul 2. Cercetarea reușitei în carieră și a influențelor ei asupra percepțiilor și concepțiilor subiecților	18
2.1. Dimensiunea metodologică	18
2.1.1. Scopul și obiectivele studiului	18
2.1.2. Cadrul ipotetic al cercetării	19
2.1.3. Metode și tehnici de cercetare	21
2.1.4. Colectivitatea investigată	23
2.2. Aspecte desprinse din cercetarea sociologică - prezentare sintetică	25
2.2.1. Alegerea profesiei	25
2.2.2. Motivația alegerii	26
2.2.3. „Așteptări” de la carieră	27
2.2.4. Împlinirea proiectelor legate de carieră	29
2.3. Studii de caz	31

1. Forța de a depăși pragurile și barierele	31
2. Percepția punctelor de cotitură	36
2.4. Studii de caz	31
1. Forța de a depăși pragurile și barierele	31
2. Percepția punctelor de cotitură	36
3. Pasiunea profesională - condiție a reușitei în carieră	39
4. O meserie riscantă, dar aducătoare de mari satisfacții	41
5. Realismul percepțiilor - premisă a reușitei în carieră	43
6. Așteptările unui tânăr, la început de carieră	46
7. Despre performanță și glorie	48
Considerații finale	51
Referințe bibliografice	55

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Tema de cercetare:

Procese și tendințe în agricultură și implicațiile lor socioeconomice

Coordonator: Gheorghe Socol

Autori: Gheorghe Socol; Adina Mihăilescu

CUPRINS

1. Cadrul teoretic.....	1
2. Agricultură, satul și experimentul socialist.....	2
3. Ezitări și inconsecvențe postrevoluționare privind viitorul societății românești	6
4. Reforma în agricultură	16
5. Satul în tranziție	30
6. Nivel de trai și sărăcie în mediul rural	35
7. În loc de concluzii	49
Note	53
8. Consecințele socioeconomice ale tranziției în comunitățile sătești Dragoș-Vodă și Bobești.....	54

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Tema de cercetare:

Apa - resursă vitală a calității vieții
- impactul socioeconomic al apei asupra calității vieții populației din România

Coordonator: Dumitru Chiriac

Colectiv de autori: Dumitru Chiriac; Cristina Humă, Cristina Tudor

CUPRINS

Introducere	4
Semnificația unor termeni referitori la problematica apei și a mediului înconjurător	6
Capitolul 1. Dreptul uman la apă și necesitatea valorificării durabile a apei	10
Capitolul 2. Probleme sociale a apei pe glob	14
Capitolul 3 Resursele de apă ale României	24
Capitolul 4. Unele aspecte privind cadrul instituțional și legislativ pentru activitățile privind apa în România	26
Capitolul 5. Impactul socioeconomic al apei asupra calității vieții populației din România	32
5.1. Accesul localităților și al populației României la sursele de apă	32
5.1.1. Alimentarea cu apă în sistem centralizat a localităților (urbane și rurale) și a populației României	33

5.1.1.1. Alimentarea cu apă potabilă a orașelor	34
5.1.1.2. Alimentarea cu apă în sistem centralizat a satelor	48
5.1.2. Alimentarea cu apă a localităților și populației din surse proprii	52
5.2. Apa și sănătatea populației în România	55
5.3. Serviciile publice de alimentare cu apă din România	66
Concluzii	73
Bibliografie	81
Anexe	86

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

**CENTRUL DE CERCETĂRI
FINANCIARE ȘI MONETARE**

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Tema de cercetare:

*Mecanisme concurențiale și politici de prețuri în condițiile dezvoltării durabile
a economiei românești*

Colectiv de autori: dr. Răgălie Ștefan; Criste Adina; prof.univ.dr. Hare G. Paul; drd.
Moșteanu Narcisa Roxana; drd. Pădurean Elena; dr. Toderoiu Filon;
drd. Moșneanu Elena Ana; Virza Monica; Voican Dorin ; prof. univ.
dr. Moșteanu Tatiana; prof. univ. dr. Aurel O. Berea

CUPRINS

Introducere	1
Capitolul 1. Dezvoltarea durabilă, modificări instituționale și sistemul de prețuri	9
1.1. Unele abordări teoretice privind sistemul actual de prețuri	9
1.1.2. Comportamentul prețurilor în evoluția durabilă a economiei românești	15
1.1.3. Implicațiile modificărilor instituționale asupra politicilor economice și concurențiale	18
1.2. Legătura dintre modificările instituționale necesare unei economii durabile și performanțele mediului concurențial	27
1.2.1. Comportamentul agenților economici	30
1.2.2. Unele concluzii privind dezvoltarea durabilă a economiei	34
Capitolul 2. Mecanisme concurențiale în contextul evoluției economiei românești în perioada 1990-2000	41

2.1. Concurența economică. Concept, obiective, funcții	41
2.2. Definierea pieței în analiza comportamentelor concurențiale sau anticoncurențiale în contextul reglementării concurenței. Mecanisme - tipuri de concurență	43
2.2.1. Dimensiunea pieței în contextul reglementării concurenței	43
2.2.2. Mecanisme - tipuri de concurență	45
2.3. Mecanismul formării prețurilor	47
2.3.1. Fixarea prețurilor în întreprinderi	48
2.3.2. Decizii privind stabilirea prețurilor	48
2.3.3. Strategii de preț	51
2.4. Mediul concurențial românesc. Concentrarea economică	54
2.4.1. Mediul de afaceri al întreprinderilor	54
2.4.2. Coordonatele mediului concurențial românesc	55
2.4.3. Concentrarea economică	57
2.5. Politici și strategii de stimulare a concurenței în economia durabilă	61
2.5.1. Politica liberalizării prețurilor (ca premisă care implică funcționarea normală a economiei, bazate pe mecanismele pieței)	61
2.5.2. Politici de influențare a ajustărilor structurale ale economiei la cerințele concurenței	63
2.5.3. Intervenția statului în supravegherea prețului și principiile pe baza cărora funcționează mecanismul prețurilor în România	64
2.6. Unele concluzii privind dezvoltarea mediului concurențial	66
Capitolul 3. Instrumente și obiective ale politicilor economice privind dinamica și formarea prețurilor în perioada 1990-2000	68
3.1. Prețul liber - principalul instrument al pieței în perioada 1990-2000	68
3.2. Principalele obiective ale politicii concurențiale și de prețuri	72
3.3. Determinări actuale ale dinamicii prețurilor în perioada 1990-2000	75
3.4. Prețurile din sectorul agricol și relația acestora cu prețurile din industrie	79
3.4.1. Prețuri nominale și reale ale produselor agricole	79

3.4.2. Dinamica prețurilor produselor agricole	82
3.4.3. Dinamica prețurilor mijloacelor de producție pentru agricultură	84
3.4.4. „Foarfecele prețurilor” produselor agricole în perioada 1990-1998	85
Capitolul 4. Prețurile de monopol în economii în tranziție	88
4.1. Impactul monopolului în economiile în tranziție	88
4.2. Utilizarea elasticității cererii în politica concurenței	90
4.3. Demonopolizarea și privatizarea în condițiile menținerii reformei și susținerii con competiției	92
4.3.1. Rolul politicii concurențiale, al reformei reglementare, demonopolizării și privatizării	93
4.3.2. Politica concurențială a OCDE	93
4.3.3. De ce contează politica concurențială?	94
4.3.4. Implementarea reformei regulatorii, privatizarea și demonopolizarea	96
4.3.5. Asigurarea beneficiilor competitive ale reformei regulatorii, demonopolizării și privatizării	99
4.4. Necesitatea cooperării internaționale în materie de politică competițională	101
Capitolul 5. Evoluția structurală a prețurilor relative în economia românească în perioada 1990–2000	103
5.1. Efectele modificării prețurilor relative în România în perioada 1990-2000	103
5.2. Evoluția sectorială a prețurilor relative în România în perioada 1990–2000	108
5.3. Evoluția structurală a prețurilor relative la principalele produse	112
5.3.1. Evoluția prețurilor relative la produsele industriei extractive	112
5.3.2. Prețurile relative la produsele energofage	113
5.3.3. Prețurile relative la produse cu vânzare foarte lentă, lentă și medie	114
5.3.4. Prețurile relative la produsele alimentare	115
5. 4. Principalele concluzii privind dinamica prețurilor în perioada 1990-2000	115
Bibliografie	118
Anexe	130

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Tema de cercetare:

Strategia fiscală și bugetară a României în perspectiva integrării în structurile europene

Coordonator lucrare. drd. Silviu Ionașcu

Colectiv de autori: drd. Silviu Ionașcu, CSIII; Delia Nedu; Laurențiu Bucur; Cătălin Drăgoi; Mihai Proca

CUPRINS

Capitolul 1. Obiectivele strategice ale politicii fiscal – bugetare în perspectiva integrării în structurile europene	1
1.1. Corelarea politicilor bugetare	1
1.1.1. Aspecte privind necesitatea corelării politicilor bugetare	1
1.1.2. Aspecte ale politicii bugetare în condițiile corelării la nivel european	4
1.1.3. Dificultăți în corelarea politicilor bugetare	7
1.2. Reforma fiscală - obiectivele acesteia în perspectiva integrării europene	9
1.2.1. Logica armonizării	9
1.2.2. Obiectivele politicii fiscale în vederea armonizării	14
1.3. Crearea unei organizații fiscale mondiale	15
Capitolul 2. Sistemul fiscal românesc și adaptarea acestuia la condițiile integrării	20
2.1. Conceptul de sistem fiscal și cerințele pe care un sistem fiscal modern trebuie să le îndeplinească pentru a fi eficient	20

2.2. Strategia fiscală a statelor comunitare în contextul extinderii integrării economice	22
2.3. Cerințe și evoluții în adaptarea sistemelor fiscale ale statelor în tranziție la exigențele și mecanismele pieței unice	25
2.4. Adaptarea sistemului fiscal românesc la cerințele integrării	27
2.4.1. Principalele obiective ale strategiei naționale de pregătire a aderării în domeniu	27
2.4.2. Stadiul reformării sistemului fiscal românesc	30
2.4.3. Perfecționarea sistemului de impozitare național, din perspectiva anilor 2000-2001	31
2.4.4. Eficiența măsurilor fiscale adoptate de autoritățile române	33
2.5. Orientări, soluții pentru racordarea sistemului de impozite și taxe la cerințele interne și ale pieței unice în domeniu	41
Capitolul 3. Gestiunea trezoreriei finanțelor publice	43
3.1. Gestiunea mișcărilor de fonduri în Trezoreria statului	43
3.1.1. Trezoreria - casieria statului	43
3.1.2. Menținerea în poziție creditoare a contului Trezoreriei la Banca Națională	45
3.1.3. Formarea și utilizarea resurselor derulate prin Trezoreria publică	46
3.2. Previzionarea fluxurilor de intrare și a fluxurilor de ieșire	48
3.3. Finanțarea deficitelor bugetare	50
3.3.1. Determinarea mărimii soldului bugetar care trebuie finanțat	50
3.3.2. Instrumentele de finanțare a deficitului	52
Capitolul 4. Reforma cheltuielilor publice	56
4.1. Noțiuni generale	56
4.2. Evoluția cheltuielilor publice în perioada 1990-1999	58
4.3. Structura economică a cheltuielilor publice ale României	70
4.4. Evoluția viitoare a cheltuielilor bugetare ale României	74
Capitolul 5. Caracteristicile intervenționismului în economiile europene	80

5.1. Considerații teoretice cu privire la intervenționism	80
5.2. Prezentarea de ansamblu a specificului politicilor fiscal-bugetare în statele Uniunii Europene	83
5.3. Politica fiscal-bugetară a țărilor admise pentru aderarea la Uniunea Europeană	91
5.4. Intervenționismul ca stare de fapt în România	95
5.5. Analiză comparativă	99
Bibliografie	104
Anexe	104

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Tema de cercetare:

*Economia subterană în perspectiva consolidării instituționale a structurilor financiare
și monetare românești și armonizarea acestora cu cerințele integrării europene.
Delimitări conceptuale, operaționale, funcționale și evaluative*

Colectiv de autori: prof. univ. dr. Emil Dinga; prof. univ. dr. Gheorghe Manolescu, CPI;
Camelia Baltărețu

CUPRINS

Partea I

1. Asupra conceptului de economie duală și conceptelor conexe.	
Structura economiei duale	2
2. Asupra cauzelor (presiunilor) de generare a economiei duale	9
3. Asupra funcțiilor (rolului) economiei duale	14
4. Asupra semnalelor privind prezența economiei duale	16
5. Asupra emergenței a două categorii sui-generis de economie duală	19
6. Asupra logicii simple a alegerii economiei duale	22
6.1. Scurte considerații generale	22
6.2. Unele analize calitative	26
7. Asupra posibilităților de cuantificare a economiei duale	33
7.1. Scurte considerații asupra stadiului actual al modelelor de cuantificare	33

7.2. Câteva sugestii	35
7.3. Unele considerații metodologice privind cuantificarea economiei duale	37
7.4. Determinații fundamentale ale economiei duale	39
7.5. Funcțiile-obiectiv ale comportamentului dualist	41
(cazul economiei duale formale – $EDF_{(S1^{***}0)}$)	41
Partea a II-a	
8. Considerații generale	45
9. Hexagonul triadic delimitativ : segmentarea economiei	46
10. Sursele economiei subterane	51
11. Componentele economiei subterane	57
12. Operaționalizarea și evaluarea economiei subterane	61
Bibliografie	65

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Tema de cercetare:

Restructurarea, reglementarea și supravegherea sistemului bancar și financiar românesc în perspectiva integrării în Uniunea Europeană și a consolidării durabile a economiei de piață.

Colectiv de autori: drd. Floarea Iordache; drd. Florin Bălășescu; drd. Camelia Gheorghe;
drd. Silviu-Marius Șeitan; Georgiana Chițiga; dr. Gheorghe
Manolescu

CUPRINS

Capitolul 1. Politica monetară a României în perspectiva integrării în Uniunea Europeană și a consolidării durabile a economiei de piață	1
1.1. Deschideri conceptuale asupra politicii monetare	1
1.2. Premisele integrării europene și ale dezvoltării economice durabile ale României	6
1.3. Politica monetară - componentă esențială a politicii economice	8
1.3.1. Premise macroeconomice	8
1.3.2. Elementele definiției ale politicii monetare	10
1.3.2.1. Teoriile economice - teoriile monetare; elemente monetariste în politica economică a României în tranziție	11
1.3.2.2. Obiectivele politicii monetare	14
1.3.2.3. Instituțiile care stabilesc și pun în practică obiectivele politicii monetare	23

1.3.2.4. Instrumentele politicii monetare	25
1.3.2.5. Integrarea politicii monetare cu celelalte mari grupe de politică economică	30
1.4. Concluzii și propuneri	31
Capitolul 2. Adaptarea supravegherii bancare din România la cerințele integrării europene	34
2.1. Riscurile bancare - premise ale instituirii supravegherii bancare	34
2.2. Formele de manifestare ale supravegherii bancare	36
2.2.1. Supravegherea preventivă	37
2.2.2. Supravegherea consolidată	40
2.3. Alte considerațiuni vizând supravegherea bancară	41
2.4. Supravegherea bancară în România	43
Capitolul 3. Impactul euro asupra balanței de plăți externe a României în perspectiva integrării în Uniunea Europeană	55
3.1 Cerințe integraționiste privind elaborarea balanței de plăți	55
3.1.1. Cerințe metodologice	55
3.1.2. Cerințe statistice	57
3.2. Criteriile integrării și situația României	64
3.3. Valuta de referință și comportamentul balanței de plăți a României	66
3.4. Impactul cursului de schimb asupra soldului balanței comerciale	69
3.5. Concluzii	72
Capitolul 4. Cerințe ale funcționalității sistemului național de plăți în perspectiva integrării europene	78
4.1. Noțiuni teoretice	78
4.2. Probleme actuale privind sistemele de plăți	80
4.3. Sistemul de plăți în Uniunea Europeană	82
4.3.1. Importanța economică a sistemului de plăți integrat	82
4.3.2. Implementarea sistemului european integrat de plăți	84

4.3.3. Arhitectura și specificul Sistemului TARGET	85
4.3.4. Funcționarea Sistemului TARGET	86
4.3.5. Beneficii ale înființării Sistemului TARGET	87
4.4. Sistemul național de plăți în România	89
4.4.1. Cadrul organizatoric general	89
4.4.1.1. Plățile cu numerar	90
4.4.1.2. Plățile fără numerar	91
4.4.2. Urmărirea riscurilor	92
4.4.3. Analiza datelor privind transferurile de fonduri prin sistemul național de plăți	93
4.5. Perspective ale integrării europene a sistemului românesc de plăți	99
Capitol 5. Contribuția pieței de capital la finanțarea investițiilor din România - condiție primordială a dezvoltării durabile și a integrării în Uniunea Europeană	102
5.1. Piața de capital în cadrul sistemului financiar național	102
5.1.1. Cererea și oferta de capital. Riscul asociat capitalului	103
5.1.2. Condițiile actuale și perspectivele de dezvoltare a pieței de capital în România	107
5.2. Piața românească de capital - posibilă sursă de finanțare a investițiilor	109
5.2.1. Finanțarea investițiilor	110
5.2.2. Exigențe absolut necesare investițiilor de capital	111
5.2.3. Cererea de investiții - atribut principal al întreprinzătorilor și oferta de mijloace financiare	112
5.2.4. Necesitatea și evoluția investițiilor de capital în România	114
5.3. Aportul pieței de capital la finanțarea investițiilor în România. Unde suntem și unde am dori să ajungem?	116
Capitolul 6. Abordarea strategică a piețelor financiare în perspectiva globalizării	124
6.1. Globalizare, diversificare, rețelizare	124
6.2. Piețele financiare în cadrul rețelelor globale	127

6.3. Integrarea piețelor financiare în cadrul rețelelor globale	134
Bibliografie	140
Anexe	145

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE A INDUSTRIEI

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE A INDUSTRIEI

Tema de cercetare:

Relația mediu natural - sistem economic de la creștere la dezvoltare durabilă

Autor: dr. Mihai Sabin Muscalu

CUPRINS

Argument	3
1. Dimensiunea economică a mediului natural	6
1.1. Influențe reciproce în relația mediu natural - sistem economic	6
1.2. Perceperea distorsionată a dimensiunii economice a mediului natural	11
2. Principiul ecologic și dezvoltarea durabilă	27
2.1. Creștere sau dezvoltare durabilă?	27
2.2. Principiile și obiectivele dezvoltării durabile	34
3. Schimbarea sistemică și necesitatea unui nou limbaj	46
3.1. Regândirea relației mediu natural - sistemul economic	46
3.2. Schimbarea de paradigmă și de limbaj	51
Post Scriptum	56
Bibliografie	62

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE A INDUSTRIEI

Tema de cercetare:

Cerințe și efecte previzibile ale politicilor Uniunii Europene asupra dezvoltării industriale a României, la nivel regional

Colectiv de autori: prof.dr. Corneliu Russu, CSI; dr. Daniel Fistung, CS III;
drd. Daniela Antonescu, CS III; Teodor Popescu, CS III

CUPRINS

Introducere

Nota de abrevieri

Capitolul 1. Aspecte relevante privind politica de dezvoltare regională urmată de România și efectele acesteia asupra dezvoltării industriale	1
1.1. Analiza critică a politicii de dezvoltare regională din România	1
1.2. Efectele politicii de dezvoltare regională asupra activității industriale la nivelul regiunilor de dezvoltare	5
Capitolul 2. Cerințe ale politicii de dezvoltare regională din Uniunea Europeană și impactul acestora asupra politicii de dezvoltare regională din România	13
2.1. Politica de dezvoltare regională a Uniunii Europene	14
2.1.1. Evoluții și tendințe	15

2.1.2. Instrumente economico-financiare de susținere a politici de dezvoltare regională la nivelul UE	18
2.1.3. Mecanismul de finanțare	21
2.1.4. Cerințe ale politicii de dezvoltare regională din Uniunea Europeană cu privire la politica de dezvoltare regională în România	25
2.2. Răspunsuri date până în prezent la cerințele UE în domeniul politicii de dezvoltare regională din România	28
2.3. Acțiuni necesare pentru alinierea integrală a României la cerințele Uniunii Europene, cu referire specială asupra dezvoltării industriale	36
2.3.1. Măsurile și acțiuni existente la nivel regional cu privire la sectorul industrial	37
2.3.2. Rațiuni pentru îmbunătățirea legislației dezvoltării regionale în România: capitolul 21 și acquis-ului comunitar	40
2.4. Concluzii și propuneri pentru îmbunătățirea politicii de dezvoltare regională în România	42
Capitolul 3. Priorități ale dezvoltării industriale la nivel regional în România, din perspectiva integrării în Uniunea Europeană	49
3.1. Bilanțul programelor și proiectelor cu impact regional finanțate de Uniunea Europeană	49
3.2. Efecte previzibile ale acțiunilor preconizate pentru alinierea integrală a politicii regionale românești la cea a UE, asupra dezvoltării industriale la nivel regional	62
Concluzii	71
Bibliografie	75

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE A INDUSTRIEI

Tema de cercetare:

Dezvoltarea mediului economic concurențial corespunzător reglementarilor UE

Coordonator: Vasile Dan

Colectiv de autori: Vasile Dan , CSII; Ruxanda Isaic-Maniu, CSIII; Cristina Leca Dinu

CUPRINS

Cuvânt introductiv	1
Capitolul 1. Politica privind concurența și preocupări actuale ale UE în vederea promovării acesteia	1
1.1. Asigurarea mediului economic concurent obiectiv constant al UE	1
1.2. Reglementările de bază privind concurența și preocupări ale UE în vederea modernizării lor	4
1.3. Instituții din UE și unele țări dezvoltate implicate în controlul respectării legislației privind concurența	12
1.4. Politica privind concurența și ajutoarele în contextul globalizării	16
Capitolul 2: Preocupări privind asigurarea unui mediu economic concurențial corespunzător cerințelor UE	28
2.1. Rezultate în aplicarea acquis-ului comunitar privind concurența în România și în celelalte țări candidate la UE	28
2.2. Mediul economic concurențial din România	30

2.2.1. Cadrul legislativ instituțional	30
2.2.2. Comportamente ale întreprinderilor în condițiile promovării concurenței	34
2.3. Ajutoarele de stat, ajustarea structurală și concurența	43
2.4. Dezvoltarea unui mediu economic concurențial, similar cu cel din UE	58
2.4.1. Priorități ale dezvoltării mediului economic concurențial	58
2.4.2. Probleme și cerințe ale dezvoltării mediului economic concurențial	65